

ELŐFIZETÉS

HÉLYHEN:

Egy évre 36 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 38 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-határból poszt sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Nyitász poszt sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1909.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Szombat, május 8.

Mai számunk főbb közleményei:

- A trializmus a láthatáron.
- Elmozdított községi tisztviselők.
- Meglopott püspök.
- Abdul Hamid kivégzés előtt.
- Megtámadott végrendelet.
- Kállay Jolánt keresik.
- A forrongó függetlenségi párt.
- Panamázó budapesti gyógyszereszek.
- Mihán király szerelmei.
- A kikapós belga király.
- Pap nélkül is lehet temetni?
- Vidám történet a házbéremelésről.

A háromfejű monarkia.

Arad, május 7.

A magyar tartalékosok, akik hazajöttek, ki Mosztárból, ki Trebinjéből, ki meg a nevetlen bosnyák fészkek valamelyikéből, most már tudják, hogy mért kellett lemenniük. Asszonyt, gyereket itthagyni, karácsonyt a repedt bástyák között tölteni, szerbet, ernagorecot a puskavégre várni, a fegyveres békén csózködni öt-hat hónapig. Még így is, hogy a bőrüket épségben hozták haza, kellemetlen dolog volt, de megérte. Az ő szenvedéseikkel biztosra annektált tartományokból Aerenthal külügyminiszter harmadik államot akar csinálni a monarkiában. Harmadik államot, amely arra való, hogy a magyar állam hatalmát és erejét gyöngítse. S hogy ez a gyöngítés annál erősebb legyen, a harmadik állam részére el akarja venni Horvátországot és Fiumét. Ez

csakugyan megéri nemesak a behívott tartalékosok keserveit, de azt a sok szép magyar vért, azt a sok szép fiatal magyar életet, amely harminc év előtt Bosznia- és Hercegovina okkupációjáért elfolyt.

Annyira különös a gondolat, hogy már azon is esodálkozni kellene, ha meg nem cáfolnák. Hanem a diplomáciának és a politikának hírei, akár a gyík, a melynek fejét leütik, a félhivatalos cáfolatok után is élni szoktak. A magyar közvéleménynek a cáfolat ellenére is a tiltakozás asztalára kell csapni, mielőtt a külügyminiszternek ez a morész ötlete az osztrák fejekben otthonossá lesz.

Ha valóra válna, olyan esete lenne a világtörténelemnek, a melyen az egyetemi tanároktól kezdve a gimnazistáig mindenki, az egész világon nevezhető. Mert ha valamelyik nemzet hódít, az meggyarapszik egy földdarabbal, megerősödik tekintélyben és hatalomban. De hogy valaki úgy hódítson, hogy a hódítás fejében elvegyenek a földjéből valamit, hogy ezt a hódítást az ő erejének, hatalmának gyöngítésére, jogainak kijátszására használják föl, ezt még az osztrák-magyar monarkiában se lehet elképzelni.

Magyarország adta az annekszióhoz a történelmi jogcímeket, a vért, a katonák nagy tömegét, a költségek nagy részét. A szerajevói hadtest mozgósítására Ausztriából alig egy-két

zászlóalj ment le; a többit mind Magyarországból vitték. És ennek most, a béke idején, a drágán sikerült annekszió után, már nincs semmi jelentősége? Vagy ép a híres osztrák hála természetete az, hogy Magyarországnak ezt olyasmivel viszonzozzák, ami valósággal merénylet az állami önállóságunk ellen?

Előre láttuk, hiszen a mult megtanított rá, hogy az anneksziónak Magyarország nem fogja hasznát élvezni. Tudtuk ezt akkor is, a mikor bizonyosnak, kikerülhetetlennek látszott, hogy a ránk nézve értéktelen dolog miatt háborút kell vívni Szerbiával, amikor a magyar hadtestek szinte harcra készen álltak arra, hogy a mészárszékre induljanak. S látjuk, a helyreállott béke után az osztrákok dühös kapzsiságát, akik vad riadót fujnak, amikor egy magyar pénztézet is kap szabadalmakat az annektált tartományokban. Arra azonban, hogy a mi erőnkkel kivívott anneksziót a mi letörésünkre, megaláztatásunkra akarják fölhasználni, még az osztrák perfidiát, Aerenthal hóbortjait se tartottuk képesnek.

Ez nem is lehet. Ezt a szándékot, ha csak halvány tervezettségben él, már most fel kell rugni, s még a közvetlen bajok között, amelyek kibogozásán most Budán fáradsz, egy percet annak kell szánni. A magyar alkotmányba a trializmust beékelni

A nagyherceg szerelme.

— Egy tengerésztiiszt elbeszélése. —

A „Najesnik“-hajó indulóban volt a kronstadti kikötőből. Két óra múlva kellett elhagynia a hazai partokat, hogy világkörüli utra induljon s három évig távol hazája partjaitól szelje a nagy óceánokat. A tisztek bucsulakomáján egész sereg rokonság és ismerősült a hajón az asztal körül. Az asztalfőn Alexis nagyherceg, a tengerészet főparancsnoka. Mellette K., az öreg kapitány, hajónk parancsnoka. A kedv nagyon lelkes volt. Aztán szerencsés utat kívántak a távozóknak s bizony nem egy szem lábadt könybe arra a gondolatra, hogy szeretteiktől oly hosszú időre el kell bucsuzniok. Egyszer csak föláll a kapitány és harsány hangon csöndet kér s tiszteket mond a nagyhercegre, aki megtisztelt bennünket, hogy a hajónkra jött.

— Ha majd három év múltán, Délamerika körülhajózása és a nagy óceánokon való bolyongásunk után szerencsésen hazatérünk, adja Isten, hogy bájos fiatal nőt üdvözölhessünk szeretett főparancsnokunk oldalán.

A tisztek között halálos esend lett a felköszöntő után. Mindenki érezte, hogy a kapitány nagy tapintatlanságot követett el. Mindenki tudta közülnök a nagyherceg szomorú szerelmi regényét, a helyzet annál kínosabb volt. Alexis nagyherceg egy pillanatra elgondolkodott; majd kezét a kapitány kezére tette,

aki magasra emelt pezsgős pohárral állt ott és nyugodtan mondta:

— Kedves kapitány ur, három évi utazása alatt sohse csalódjék úgy, mint ahogy ebben csalódik. Önök pedig, uraim (és ezzel a tisztekhez fordult) márványszobrot állíthatnak nekem, mert én vagyok Oroszország egyetlen nagyhercege, aki önöknek másik nagyherceget nem ad. Isten velük, a boldog viszontlátásra! Hurrá!

Éljeneztünk. De a kapitány tapintatlansága valamennyiünk kedvét szegte. Egyszerre éles füttyszó jelezte a hajó indulását. Minden ember a helyére sietett. A hajó ingadozott, jelezve, hogy indulni készül. Bucsuzóul 21 ágyulóvés dördült el és hajónk selyemkendők lobogtatása közben siklott tova. Én bementem kis kajütömbbe, mert csak éjjelkor kezdődött szolgálatom. De egyre csak a nagyherceg szavai csengtek a fülemben:

— Önök pedig márványszobrot állíthatnak nekem, mert én nem adok önöknek több nagyherceget.

Agyamon heverészve, elgondolkodtam a nagyherceg szerelmi regényén

Pillantsunk csak vissza II. Sándor udvari életére. Aki az akkori viszonyokat ismeri, tisztában van azzal, hogy a szegény császárnénak vajmi kis szerepe volt az udvarnál. Határtalan szerelmében szemet hunyt II. Sándor cár minden hibájára. A cár pedig rajongott az asszonyokért. Az időtájt Shukowski, a híres orosz költő nagyon befolyásos ember volt az udvarnál. Gyönyörű leányai magukra vonták a fő-

rangu világ figyelmét. II. Sándor ki is nevezte őket a cárné udvarhölgyeinek.

Alexis nagyherceg, századának egyik legesimőbb hercege, aki akkor alig volt több 19 évesnél, halálosan beleszeretett a költő fiatalabbik leányába. Azt mondják, hogy a leány is viszonzotta szerelmét és szinte nyílt titok volt az udvarnál, hogy a nagyherceg szerelmes a fiatal udvarhölgybe.

Am a fiatal nagyherceg, akinek ereiben Miklós vére csörgedezett, örökölte a nagy cár lovagias gondolkodását is. Azt hitte, hogy kötelessége a szeretett leányt nevével megajándékozni. De persze fogalma sem volt arról a sok-sok intrikáról, amelyet fiatal szerelmese ellen szöttek. Mindez azonban meg nem tántoríthatta szándékában. Elhatározta, hogy elveszi a leányt. Elment II. Sándor cárhoz. A cár nyugodtan meghallgatta fiát és azután ezt mondta neki:

Alig hiszem, hogy te valamikor trónra juthass, mert hisz két bátyád is van. Nincs ellene semmi kifogásom, — hisz emberek vagyunk — hogy szerelemből nősülj. Végy el akár egy paraszt leányt, ha akarsz, csak az illetőnek jó hira legyen. De hogy az ostoba gondolatokat kiverd a fejedből, ezennel kinevezlek a „Newski Sándor“ nevű hajó hadnagyává, amelyen világkörüli utra indulsz. Ettől majd megjön az eszed. Pojset, régi jó tengernagyom majd elkísér erre az utra.

A nagyherceg, bár sajtott a szive és könyözött a szemébe, nem mert apja akaratának ellenszegülni. Utoljára még egyszer találkozott

* Bahden báróné, a híres műlovarna naplójából

nem lehet; aki a trializmust akarja negvalósítani, annak előbb az alkotmányt kell a nemzet testéből kihasiítani. Próbálják meg. +

A trializmus a láthatáron.

A külügyminiszter fenyegetőzése.

Az *Ujság* ma bécsi tudósítója autentikus jelentése alapján a következőket közli:

Bizonyosan föltűnt Budapesten is az a különös körülmény, hogy Wekerle legutóbbi itteni audienciája óta a függetlenségi és 48-as pártan csöndesebb lett a hangulat. Ennek az igazi oka kétségtelenül érdekelni fogja a magyar közvéleményt.

Az itteni befolyásos és az udvarral közeli összeköttetésben álló körökben ugyanis arról beszélnek, hogy Wekerle közölte nemrég a függetlenségi urakkal, hogy Ferenc Ferdinánd trónörökös, arra az esetre, ha a függetlenségi közjogi követeléseikkel le nem szerelnek, ő (t. i. a trónörökös) a magyarok befolyásának közömbösítése végett meg fogja csinálni a trializmust.

A hirtelen beállott változást Wekerlének ez a bizalmas közlése idézte elő a bankfüggetlenségi körökben. Bécsben azonban ezt a dolgot nem így, hanem úgy tudják, hogy a trónörökös ilyen nyilatkozatot nem tett, de nem is tehetett, mert hiszen a trónörökös rendületlenül a hatvanhetes kiagyozás mellett áll, ami pedig a trializmust elvileg kizárja.

Ezenkívül itt azt is tudják, hogy a trializmustal való fenyegetőzés egyes taktikai fogásnál nem egyéb. Ezt a taktikát Aerenthal külügyminiszter főzte ki a fuzió könnyebb nyelböntése céljából.

Ebből kell már most önöknek Budapesten azt is megérteni, hogy miért érkezett ma Aerenthal Budapestre?

Olyan bécsi körökben, ahol a Ballplatz titkos terveit jól ismerik, azt is nagyon jól tudják, hogy Aerenthal külügyminiszternek ad personam igenis komoly gondolata a monarchia keretében egy olyan *harmadik államtest* kreálása, mely a Balkánon a Habsburgok po-

zicióját uralkodóvá, a magyarok kizárólagos politikai befolyását pedig egyszer és mindenkorra lehetetlenné tegye. Így Aerenthal kezében a trializmus nagy koncepció, messzenézó politikai terv, amelynek szőnyegrehozatalához neki a magyar krízis nagyon kedvező alkalmat adott, — ha egyelőre csak fenyegetőzés alakjában is.

Azt is beszélnek itt Bécsben, hogy a tervezett harmadik államba *Horvátország és Fiume* inkorporálása is szándékba van véve, de ennek a verzióknak már nem akad sok hívője. Abban azonban szinte senki sem kételkedik, hogy Aerenthal ur a trializmustal való fenyegetőzésével a saját szempontjából megint jó fogást csinált, mivel a létrehozandó fuzió által nemcsak hűséges és biztos többséget alapít magának a jövőre Budapesten, hanem sikerült neki a készen kinálkozó viszonyok ügyes fölhasználása útján kétségtelenül nagystilű tervét legalább komolyan szóba hozni.

Mindez nyilvánossá lévén, egészen bizonyos, hogy e miatt a cáfolatok zsilipje azonnal megnyílik és sietvén sietnek önököt demantálni. Azonban, akik az udvari körökben járatosak, egy kis utánjárással könnyen meggyőződhetnek a fentebbiek valóságáról.

Egyébiránt már az ősszel olyan mozdulatok fognak külpolitikánkban történni, amelyek e tervnek első körvonalait láttatni engedik.

Képviselők — mint kémek? Budapesti tudósítónk jelenti: Egy fővárosi lap ma esti száma a következő kalandosnak látszó és hihetetlenül hangzó hírt közli: Rendkívüli kompromitáló adatok derültek ki több függetlenségi képviselő ellen, kik minden hó elsején pontosan megjelennek Wekerle Sándor miniszterelnök előtt és szívüket és *markukat* kitarják előtte. A miniszterelnök pedig hálusan emlékszik meg egész hónapon át teljesített szolgálataikról. A függetlenségi pártkörben mozgalom indult meg az intéző bizottság összehívása iránt, a kémeket ekkor akarják leleplezni. Hír szerint több képviselőre kétségtelenül

rábizonnyítják a kémkedést. Az intéző bizottság nemsokára nyilvánosságra hozza a kompromitált képviselők neveit.

Elmozdított községi tisztviselők.

Aradmegye közigazgatási bizottságának ülése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 7.

Aradmegye közigazgatási bizottsága Károlyi Gyula gróf főispán elnökle alatt ma délelőtt tartotta rendes havi ülését. Az előadók jelentései szerint az adóbehajtás április hónapban kedvezőtlenebb volt, mint a tavalyi áprilisban; a közegészségügy elég kedvező volt, valamint az állategészségügy is jó volt.

Schill József főjegyző terjesztette elő ezután három *pankotai* községi tisztviselő fegyelmi ügyét. A megye alispánja ugyanis elmozdította állásától Demkó József segédjegyzőt és Nyéki Imre végrehajtót, Gerba Gusztáv jegyzőt pedig dorgálásra ítélte. A büntetések oka az volt, hogy a három tisztviselő egyetértőleg súlyos szabálytalanságokat követett el. A segédjegyző és a végrehajtó pénzt szedtek hivatalból elintézendő ügyekért, a segédjegyző hamis utleveleket állított ki stb. Az alispán határozatát az elítéltek megfélebbezték a közigazgatási bizottság, amely ma helyben hagyta az ítéletet.

Varjassy Árpád megyei tanfelügyelő, kir. tanácsos számolt be ezután a Károlyi Gyula gróf főispán áldozatkészségéből létesült *kurtiosi* iskola ügyéről. Az államépítészeti hivatal főnökének jelentése szerint két tervet készítettek: egy földszintes és egy emeletes épületről. Az utóbbi ezer koronával többbe kerül. Az épület valószínűleg már folyó évben fedél alá kerül és 1910-ben megkezdődik benne a tanítás. Jelentette még a tanfelügyelő, hogy a miniszter igazgatói címmel tüntette ki Lázár Pál győroki állami tanítót, Szabóné Vilma ujanáti állami tanítónőt és Hessz Jenő lőkösházai állami tanítót és részükre évi rendszeres 200 korona igazgatói pótlékot utalványozott.

Shukowski kisasszonnyal és azután az Atlanti-óceánra ment.

A hajó tisztjeinek az volt az egybehangzó véleménye, hogy a nagyherceg nemcsak jó pályatárs, de kiváló tengerész. Semmiféle baj, vihar nem hozta zavarba. Sőt viharban szeretett legjobban a szolgálatot. Szinte kívánta, hogy valami szerencsétlenség sújtsa a hajót, hogy bebizonyíthassa hidegvérűségét. Kattogtatban csakugyan rettenetes vihar lepté meg a hajót. Minden pillanatban el lehetett készülni rá, hogy a hajót az örvénylő hullám a sziklakon darabokra zuzza és a mélységbe sodorja. A hajó megmentéséről szó se lehetett, legföljebb csak a legénység menekülhetett. Egy igen érdekes epizódot figyeltem meg ekkor.

Valami S. nevű tengerészorvos a legnagyobb veszedelemben sem vesztette el lélekjelentét. Az egyik matrót egy bajóroncs összezsuzta és az orvos rá se hederítve a veszedelemre, a szerencsétlen matrót lábának amputálásával bajlódott. Alexis nagyherceg a hajóhidon volt az utolsó pillanatig. Mindenáron ki akart kötni a parton. Olyan jószó embert keresett a bajón, akinek derekára kötik a hajókötelet és majd a partra uszik. Jelentkezett is egy Sarin nevű hadnagy, derekára esatolták a kötelet, azután a tengerbe ugrott, a dühöngő vihar azonban elkapta, a sziklához sodorta és holtan húzták vissza a hajóra. A kötelet leoldották holttestéről. Majd N. hadnagy jelentkezett, ő is megpróbálkozott, de ő is csak holtan került vissza a fedélzetre. A harmadik jelentkező egy egyszerű szakács volt, az ő ki-

sérlete sikerült és a hajót a parthoz kötötték. Azután a legénységet kötéllel a partra kivontatták, előbb a betegeket, azután a többieket. Alexis nagyherceg, bár P. tengernagy kérte a távozásra, utolsónak maradt a fedélzeten. Mikor már a kapitánnyal hosszasan vitatkozott arról, melyikük hagyja el előbb a hajót, a nagyherceg végre kifakadt:

— Kapitány ur, ha nem megy le előbb, mint én, akkor a vízbe ugrom és úgy uszom ki a partra.

Ettől a jelenettől fogva kimondhatatlanul ragaszkodtak hozzá az orosz matrózok.

— Nagyhercegünk jobban szeret bennünket, mint önmagát, mert előbb minket mentett meg, maga csak azután gondolt a menekülésre, — ezt mondogatták azok az egyszerű orosz matrózok, akik a „Newski Sándor” hajótörésekor megmenekültek.

Ámde Sándor cár abbéli szándéka, hogy a nagyherceget huzamosan távortartsa Európától, nem sikerült teljesen. Ezért a cár tüstént ki nevezte a nagyherceget a „Stephan” kapitányává és P. tengernagyot is melléje rendelte. A hajó másnap Kronstadtból utnak indult, hogy hosszabb ideig a braziliai partokon cirkáljon. Ez az ut mintegy harmadfél évbe tellett.

Ez alatt az idő alatt minden uton-módon azon mesterkedtek, hogy a nagyherceg egyáltalán mit se tudhasson meg kedvese sorsáról. Sejtelve se volt róla, mi lett belőle. Amint visszaérkeztek hajójuk Nápolyban kikötött, tüstént az iránt érdeklődött, honfitársai közül

nincs-e valaki Nápolyban. Csakhamar megtudta, hogy Tikott grófné, a cárné volt udvarhölgye éppen ott tartózkodik és aznap estély lesz nála.

— Pompás, a kedves grófnét szépen meglepem — gondolta magában a nagyherceg.

Este be is állított a grófnéhoz és nagy ámulatára, akivel először találkozott, — régi kedvese volt. Mintha legyökerezett volna a lába, megállt a helyén, arca elhalványult, majd meghajolt, megszólította Tikott grófnét, aki eléje sietett, de a nagy izgalomtól alig jött szó az ajakára. Dadogva kérdezte, ki az a nő, akivel előbb találkozott s a mikor megtudta, hogy az illető most W. kereskedő felesége, ajánlta magát és eltávozott. Visszament a földézetére, föl-szedette a horgonyt, kiment újra a nagy tengerre, hogy kedveséről ne is halljon többé. Micsoda kinok gyötörhették egész életén át, amikor eszébe jutott, hogy az a nő, akit nagyhercegnévén akart tenni, most egy rigai kereskedő felesége!

Ezek a szomorú gondolatok forogtak a fejében, míg a szobámban heverésztem s a hullámok csapkodták a hajó oldalát. Közben az őrtálló matróz egyhangú kopogása, majd jó öreg kapitányunk egy-egy rövid vezényszava hallatszott. Akaratlanul is elmosolyodva gondoltam:

— Te jó öreg tengerész, micsoda hallatlan tapintatlanság volt, amit ma tőszotdiban elkövettél.

Tudomásul vette végül a bizottság Kellner György m. kir. főállatorvos ama intézkedését, hogy a megye községeit huszvizsgálók kiképzésére utasította, hogy így az aradi közbiztonságon az első tanfolyam június 15-ig megnyitható legyen. Ugyancsak a főállatorvos előterjesztésére a bizottság felterjesztést intéz a földmívelési miniszterhez, melyben Világos, Pankota, Ujszentanna, Magyarpécska, Simánd, Elek, Megyesegyháza, Borosjenő, Szemlak, Soborsin, Gyorok és Mikalaka községekben új vágóhidak elrendelését hozza javaslatba.

Meglopott püspök.

Fegyházra ítélt orosz forradalmár.

Fővárosi tudósítónktól.

Arad, május 7.

Tavaly november 7-én Scholtz Gusztáv budai ref. püspök Verbőczy-utca 8. szám alatti lakásába egy jól öltözött, magas, szemüveges ember állított be és pénzegélyért könyörgött.

— Most temetésre kell mennem — mondotta a püspök, — jöjjön barátom holnap, akkor majd adok valamit.

A temetés után a püspök arra a kellemetlen fölfedezésre jutott, hogy iróasztala fel van törve és hiányzik belőle 3000 korona. A fiókban több pénz is volt, de a tolvaj otthagya. A rendőrség megindította a nyomozást és közölte a püspökkel, hogy a betörést csak is olyan egyén követhette el, aki ismerős a házi viszonyokkal.

— Személyzetemet nem engedem meggyanusítani, mert környezetemben teljesen megbízható emberek vannak, — mondotta a püspök, de hozzátette azt is, hogy azt hiszi, a tolvaj csakis a délelőtti kéregető lehetett.

A személyleírás alapján Zimonyban letartóztattak egy Schultz Károly nevű orosz embert, aki beismerte, hogy tényleg ő volt a kéregető. Találtak nála 2354 korona készpénzt, amelynek eredetéről Schultz különös históriát talált ki. Ő orosz menekült — mondotta — s tagja az orosz forradalmi bizottságnak s a pénzt Oroszországból kapta, azzal a rendelkezéssel, hogy járjon országról-országra és segítse a menekült forradalmi bizottsági tagokat. |

A nyomozás és a beszerzett adatok szerint Schultz Drezdában lopás miatt négy hónapi fegyházra volt elítélve, ugyancsak el volt ítélve Berlinben és Bécsben is, Krakóból pedig csavargás miatt ki van utasítva. Ez alapon őt vádolta meg a lopással a budapesti ügyészség. Füzesséry bíró tanácsa ma tárgyalta a lopással vádolt idegen ember ügyét.

A vádlott, aki elegáns Ferenc József-kabátban volt, tagadta, hogy ő lopta volna meg a püspököt, aki a szembesítésnél határozottan felismerte, hogy ő volt a titokzatos kéregető.

Nagy Mihály dr. védő:

— Felismeri püspök ur az ittlelvő ezres bankóban a sajátját?

— Nem ismerem fel, mert a pénzt aznap kaptam.

— Mennyi pénzt hagyott ott a tolvaj?

— Több ezer koronát.

Felolvasták ezután a detektivjelentéseket, amelyekből kitűnik, hogy Schultz november hó 5-én négy koronát kért kölcsön, amelyet 7-én egy korona kamattal visszafizetett. Világos tehát, hogy Schultz a sok pénzhez lopás útján jutott. Felolvasták az iratokból azt is, hogy

Schultznál egy láda bűvészszerszámot találtak. A bíróság ezután elítélte Schultzt két évi fegyházbüntetésre és az ország területéről örök időkre való kitiltásra.

Abdul Hamid kivégzés előtt.

Félnék a detronizált szultántól.

Távirati tudósítás.

Arad, május 7.

Ugy látszik, az ifju törökök addig nem nyugszanak, amíg a detronizált szultánt halálra nem ítélik. Folytonosan arra törekszenek, hogy az ősz Abdul Hamidot katonai bíróság elé állítsák, amely halálra ítélné. Mai távirataink közül az egyik azt jelenti, hogy az új szultán támogatja ezt a törekvést. Ha ez megfelel a valóságnak, akkor Abdul Hamid napjai megvannak számlálva.

Mai hireink ezek:

Lázítást kísérlet Albániában.

Párisból táviratozzák: Az ifjutörök bizottságot értesítették, hogy a liberálisok Konstantinápolyba menekült vezére, Ali Kamil nagymennyiségű fegyvert vásárol és Valonába és környékébe viteti, hogy Albániában az ifjutörök ellen felkelést idézzen elő. Ferid bég belépése az új kormány azonban Albániában jó hatást tett, aminthogy itt egyáltalán sokat várnak az új kabinettől és csak az okoz némi csalódást, hogy abban egy bolgár származású politikus is nagy foglalt helyet.

Abdul Hamid a felbujtó

Konstantinápolyból táviratozzák: Dzsevad bég, a szultán első titkára a haditörvényszék előtt állítólágot azt vallotta, hogy Abdul Hamid maga adott utasításokat arra, hogy a vidéki tartományok lakosságát zavargásokra és vérengzésekre bujtsák fel.

Kivégzik Abdul Hamidot?

Berlinből táviratozzák: Konstantinápolyi jelentés szerint az új-török tisztek, különösen Enver bej, azt akarják, hogy Abdul Hamidot katonai bíróság elé állítsák és halálra ítéljék. Azt mondják, Abdul Hamid még a fogságban is veszélyes és fenyegető az alkotmányra. Attól félnék, hogy a szultán a kisázsiai és a macedon csapatoknál az albánok között híveket szerez pénzen magának. Az új törököknek ezt a nézetét V. Mohamed szultán is osztja. Legközelebb várható, hogy Abdul Hamidot ki fogják végezni.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az Aradi Kereskedők Köre folyó évi május 16-án vasárnap délelőtt fél 11 órakor a kör helyiségében tartja rendes évi közgyűlését, amelyre a kör tiszteleti, rendes és pártoló tagjait meghívjuk. Tárgysorozat: 1. Megnyitó. 2. Jelentés a kör 1908. évi működéséről. Az elmúlt évi pénztári számadások és a számvizsgáló bizottság jelentése. 3. Inditványok. (A közgyűlés előtt 5 nappal az elnökségnél bejelentendők.) 4. Tisztujtás. Tedeschi Viktor elnök, Faragó Rezső titkár.

Pap nélkül is lehet temetni?

Két szomorú eset.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 7.

Egyre sürűbben fordulnak elő jelek, melyek arra engednek következtetni, hogy a pap és hívek között lévő viszony mintha kezdene meglazulni. Kétségtelen, hogy ebben nagy része van a nemzetközi elvekkkel agitáló csoportozatnak.

Ma egyszerre két helyről is érkezik hír, amely ezt bizonyítja.

Az első eset ez:

K. F. csantavári szatócs kis gyermeke meghalt április 28-án. Másnap elküldi a feleségét a plébánoshoz, hogy a temetés ügyében intézkedjék. A pap megkezdi az alkudozást:

— Aztán milyen ing legyen rajtam?

— A legolcsóbb ing.

— Hát a harangozás hogy történjék? Kis harang? Nagy harang? Középső? Hány verset huzzunk?

— Nem használ már szegénykének a harangszó. De ha úgy illik, hát két olcsó verset huzzanak a békesség kedvéért.

A szomorodott szivü anya lefizeti a papnak a stólat: 2 korona 24 fillért és a pap elutasítja a kántorhoz. A kántor ur nincs otthon. A kántorné asszony megkérdi:

— Milyen temetést tetszik parancsolni?

— A legolcsóbbat.

— Azért 33 krajcár jár.

— Dehogy, csak 13 krajcár.

— Ugyan ne mondja! Nem sok az a 33 krajcár. Nem kell azt sajnálni a halottól.

— Nem is attól sajnálom, hanem a kántor urtól.

Az lett a vége, hogy a kántorné asszony zsebre vágta a 13 krajcárt. Következik a harangozó. Ez szóba se áll 20 krajcáron alul.

— De hiszen a plébános urnál már fizettem.

— Hja, az a plébános uré. Én fogom a harangkötelet, nem a plébános ur.

Itt is le kellett fizetni a díjat. A kántor éppen a harangozó kapujában fogja el a bánatos szivü asszonyt:

— Nem oda Buda! — mondta neki. — Tudja meg, hogy én 26 krajcáron alul nem temetek.

— Temetéskor majd elintézzük.

Április 30-án reggel 8 órakor kellett volna a temetésnek lennie. De se a pap, se a harangozó, se a kántor nem mutatkozott a látóhatáron. Majdnem délig vártak rájuk. A kántor azt üzenté, hogy küldjenek neki még 13 krajcárt, akkor majd elmegy temetni.

A szülők erre pap nélkül temették el gyermeküket.

Itt a másik eset:

Május 3-án meghalt egy Kosár Pál nevű somogy megyei fiatalember. Hozzá tartozói bejelentették elhunytát a látrányi plébánián s megkérdezték a papot a temetés idejére nézve is.

— Mivel Kosár Pál csak az anyakönyvvezető előtt esküdt meg a feleségével — válaszolta a pap — tehát csak polgári házasságot kötött, érte misét nem mondok s el nem temetem.

A halottat tegnap csakugyan pap nélkül vitték ki a temetőbe.

Az eset nagyon fölizgatta a lakosságot. A temetésen többen úgy vélekedtek, hogy Kossárék törvényesen keltek egybe, a papnak tehát kötelessége lett volna, hogy a halottat eltemesse.

A kikapós belga király.

Újabb szerelmi kalandok.

*

Hiába, a hetven éves Lipót, a belgák gyönyörűen ápolt, lapátszakállu királya nem tud lemondani a szerelmi kalandokról. Mostanában már megint kiderült róla, hogy ifjonti lelkesedéssel rugtatott egy fess szoknya után.

A legújabb király-idillnek, amelyet a párisi társaságokban szájról-szájra adnak, színhelye: Páris, szereplői: Lipót, mint főhős, Renée de Gonzalhés, egy romantikus nevű kokott, akiről a történet folyamán kiderült, hogy egy hűtlen asszony, a férj, akinek kevésbé romantikus ugyan a neve, ezzel szemben azonban foglalkozásra nézve kereskedő.

Két évvel ezelőtt történt, hogy a lapátszakállu Lipót megismerkedett Párisban egy szép asszonnyal, Renée de Gonzalhés-vel. Ot meglátni és megszeretni egy pillanat műve volt csupán, — a szerelem hamarosan nyélbeüjtött. Mindennek következtében Lipót berendezett Renée szép asszonynak egy gyönyörű lakást és — ahogy mondani szokták — egyebekben is fejedelmi bőkezűséggel gondoskodott legújabb szerelméről. Ilyenformán aztán mind a ketten igen boldogok voltak. A király úgy gondolta, hogy mégis csak jó dolog, ha neki egy állandó barátinője van Párisban és folyton kirándulásokat tett Brüsszelsből Renéhez. Renée pedig egyre azt csiripelte a szép Lipót fölébe, hogy ő hű ám hozzá. Szépen hű volt hozzá. De az a naiv Lipót elhitte és így az ügy rendben volt.

Egyszer azonban a szép viszonyt egy különös incidens zavarta meg. Egy napon, vagy ahogy Zsitvay Leó mondaná: egy szép májusi vasárnapon, a kis Renée lakásán megjelent egy marseillesi férfi.

— Jaj, — mondta Renée és elájult.

Persze, hogy elájult. A zord férfi a — férje volt, egy marseillesi kereskedő, akit a kis hamis három évvel ezelőtt hűtlenül elhagyott. A kis hamis a férje nyárspolgári neve helyett gyönyörűen kongó történelmi nevet vett föl és a világot sem mondta meg senkinek, hogy ő egy szokott asszony. Az elhagyott férj azonban hosszas kutatás után mégis ráakadt a kis hamisra.

— Na, most gyere haza, — mondta a férj Renének.

Azt mondta: Gyere haza. Nem, a világot sem mondta volna neki: „Tűnj el, hűtlen kigyó, ne léssalak többet.” És miért nem mondta ezt a férj? Miért nem üzte el az asszonyt? Miért akarta nagylelkűen visszafogadni a békés családi tűzhely mellé? Azért, kérem, mert a férj egy jó kereskedő. Gondolta magában, itt egy jó üzletet lehet kötni, ez a Lipót majd családi fájdalomdíjat fog fizetni. És miért ne fizetne a Lipót? Elvégre ő egy király.

Igy gondolta a derék kereskedő és menten megfőzte a lapátszakállu királyt. A szép Lipót pedig fizetni fog. Ugy kell neki, mert utazik mindig a szerelemben.

SPORT.

+ Az Aradi Posta- és Táviratisztviselők Sportegyesülete ezúton is meghívja tagjait a ma (szombaton) este 8 órakor a Duffner-féle vendéglőben tartandó társas vacsorával egybekötött választmányi ülésére. Tárgy: Folyó ügyek. — Az április hó 25 én nyert bajnoki érmek és a háziversenyen nyert érmek kiosztása. Az elnökség.

A forrongó függetlenségi párt.

Politikusok a király előtt.

— Fővárosi tudósítónktól. —

Arad, május 7.

A király már csak pár napig marad a budai várban. Ez idő alatt meghallgat még néhány politikust, a függetlenségi-, a régi szabadelvű- és a néppárt vezérférfiit. Ma Széll Kálmán és Zichy Nándor volt a felség előtt. Az ő kihallgatásukról nem sok szivárgott ki.

A függetlenségi pártot még mindig izgalomban tartja Justh Gyulának a tegnapi audiencia részleteiről elmondott nyilatkozata. Ma este is sokat beszéltek arról, hogy Wekerle Sándor a felség előtt a közös bank hívének mondotta magát. Emiatt ma is zugolódtak a pártban. De Kossuth Ferenc mérsékletre és higgadt-ságra intette a tagokat s kijelentette, hogy Wekerle sohase vallotta magát az önálló bank hívének, így hát most is konzekvensnek kellett maradnia a bankkérdésben. Apponyi Albert gróf nagyon pesszimistikusan nyilatkozott a helyzetről. Nagy krízist jósol, amely Magyarországot a súlyos megpróbáltatások útjára sodorja.

A politikai helyzetről szóló részletes tudósításunk a következő:

Zichy Nándor a király előtt

Az első politikai kihallgatás délután fél egykor volt, amikor Zichy Nándor gróf jelent meg kihallgatáson ő felségénél. Zichy Nándor gróf a kihallgatás alkalmából nemcsak személyes álláspontját, hanem a néppárt álláspontját is ismertette a királynál, mely tudvalevően a gazdasági kérdésekben teljesen fedi Andrássy Gyula gróf álláspontját. A néppárt a közös bank mellett foglal állást. Zichy Nándor kifejtette ő felsége előtt ama nézetét, hogy a helyzetből való kibontakozást csakis a koalíció fenntartása mellett tartja lehetségesnek.

Zichy Nándor gróf kihallgatása 35 percig tartott. Kihallgatás után a gróf a hírlapírók előtt a következőket mondotta:

— Ő felsége igen kegyesen fogadott és nekem alkalmam volt elmondani mindent, amit jónak láttam. Boecsásnak meg, többet nem mondhatok, mert nagyon fáradt vagyok.

Széll Kálmán audienciája

Délután fél 2 órakor Széll Kálmán jelent meg a király előtt. Kihallgatás előtt Széll Kálmán budapesti tudósítónknak a következőket mondta:

— A királynak, mint ahogy ez mindig szokásban volt, megmondom nézetemet a helyzetről és az aktuális politikai kérdésekről.

Délután háromnegyed háromkor ért véget Széll kihallgatása. Három órakor érkezett meg Széll Kálmán a Nemzeti Kaszinóba, ahol a hírlapíróknak a következőket mondotta:

— Ötnegyed óra hosszáig voltam őfelségénél. A kihallgatás háromnegyed háromkor ért véget. A

legnagyobb részletességgel tárgyilagosan mondtam el véleményemet a válságról és ezzel kapcsolatban levő ügyekről, általában a politikai helyzetről. Őfelsége nagy figyelemmel és érdeklődéssel hallgatta előterjesztéseimet, amelyeket végül megköszönt. Érdeklődtem még a felség egészségi állapota iránt. A király jól érzi magát.

Allamférfiak tanácskozása.

Kossuth Ferencnél ma nagy tanácskozások voltak. Justh Gyula jelent meg elsőnek a miniszternél. A Ház elnöke 12 órakor távozott. Alig hagyta el a minisztériumot, egymásután jelentek meg Kossuthnál Wekerle, Andrássy és Apponyi. A miniszterek hosszabb ideig tanácskoztak.

Wekerle Sándornál ma délelőtt Rakovszky István hosszabb látogatást tett.

Izgalmas viták a függetlenségi pártban.

— Kossuth és Apponyi csillapít. —

Ma délután és este igen sokan megjelentek a függetlenségi pártkörpen, ahol Hoitsy Pál vitte a szót. Elmondotta, Wekerle többször kijelentette előtte, hogy ő a közös bank mellett foglal állást és nem helyezkedik az önálló bank álláspontjára. Bármennyire megtisztelőnek tartja Wekerle a függetlenségi párt támogatását, nem tarthatna tovább vele, ha erőlyesen követelné az önálló bankot. Hoitsy beszéde nem talált helyeslésre.

Kállay Tamás: Minek mondotta akkor Hollónak, hogy az önálló bank kérdésében nem fog a függetlenségi párt ellen eszelekedni? Kétszínű játékot üzött. Ki kell tanítani, hogy rajtunk semmiféle fenyegetés nem fog, legkevésbé Andrássy rosszszeműsége.

Hoitsy Pál: Andrássyra nem lehet ráfogni a rosszszeműséget. Igaz ugyan, hogy a politikában többször olyan álláspontot foglalt el, mintha a függetlenségi párt ellen dolgozna, de ez csak félénkségének következménye. Ez kitünt a választói reform kérdésénél is. Erre vonatkozólag egyszer kijelentette Andrássy, hogy azért nem viszi a Ház elé a reformot, mert fél, hogy nem talál többséget.

Ekkor lépett be a terembe Apponyi Albert gróf, akit rögtön körül állottak. A miniszter újból kijelentette, hogy igen súlyosnak tartja a helyzetet és általános nagy krízistól fél.

Kimety Károly: Nines ok a félelemre. A monarchiát minden oldalról fegyveres erők fenyegetik. Olaszország és Oroszország készül ellenünk. Nélkülünk szétszedik a monarchiát.

Apponyi Albert gróf: Épen ebben látom a válság súlyos voltát. A politikai veszedelem elsősorban Magyarországot fenyegeti. Ugy Olasz, mint Oroszország elsősorban Magyarországot egy részére fenik a fogukat. Ismétlem, igen súlyos a helyzet.

Apponyi szavai nem hatottak valami depresszívul a jelenlévőkre. Mindenki biztatta egymást a kitartásra.

Kossuth Ferenc lépett ekkor a terembe. Lelkés eljenzéssel fogadták. A miniszter kezét.

fogott a képviselőkkel, akikhez a következő szavakat intézte:

— Arra kérlek és figyelmeztetek benneteket, hogy Justh tegnapi kijelentése nyomán ne ringassátok magatokat illúziókban. A király a bankkérdésben megmondotta nekem a maga véleményét és nem hinném, hogy azt ilyen hamar megváltoztatta volna. A helyzet semmiképen sem javult.

Holló Lajos: Természetesen, ha a király csupa 67-eseket hallgat meg.

Kossuth Ferenc: A király azt kérdezi meg, akit jónak lát. Függetlenségi pártit is megkérdez. En holnap megyek eléje.

Csizmazia Eadre: Nekünk egységesen ki kell tartani és haladni célunk felé, (Zajos helyeslés.) feltéve, hogy alkotmányos uton akarja a király a válság megoldását.

Kossuth Ferenc: Ezt én is biztosra veszem. hisz azért jött a király Budapestre.

Csizmazia Eadre: Nos, hát akkor nem bukunk el. Az egész ország az önálló bankot követeli. Érténém, ha az ország egy része, akár népgyűlésen, akár megyegyűlésen az önálló bank ellen nyilatkozott volna, de ellenkezőleg, mindenütt követelik. Szeretném látni a próbálkozást, hogy ellenünk, vagy nélkülünk ki akar választást csinálni. Az önálló bankot követelő párt emén. Itt Budapesten vannak a banknak ellenzői, de vidéken csak nagyon kevesen. Csak a 67-es lapok támadják. Tegnapi is az „Alkotmány” azt írta, hogy csalók és népbolondítók vagyunk, akikre nem szabad rábízni a kormányzást. Ellenben szívesen fuzionálnának velünk.

Apponyi Albert gróf: Ez nagyon mulatságos logika. Annyit jelent, mintha azt mondanák a tolvajról, hogy gazember, de ha megosztja velünk a zsákmányát, akkor becsületes ember. (Derűtség.)

Holló Lajos: Nekem több néppárti képviselő mondotta, hogy az önálló bank mellett van.

Kállay Tamás: (Apponyi Albert grófhhoz) Excellenciás uram, igaz-e, hogy Nagy Ferenc és Szivák Imre kijelentették, hogy be akarnak lépni a függetlenségi pártba?

Apponyi Albert gróf: Ez igaz. Voltak egyszer nálam és beszéltek arról, hogy hajlandók belépni a pártba, de nem a bank, hanem más részort kérdés miatt.

Holló Lajos: Wekerle és Andrássy politikája se tetszik nekik.

Kossuth Ferenc: Andrássyt illetőleg ki kell jelentenem, hogy Andrássy nem vállalkozik a párt ellen semmiféle szerepre. Ő minden kérdésben velünk tartott, kivéve a bankkérdésben. Ami Wekerlét illeti, teljes joga volt arra, hogy saját véleményét mondja el a királynak. Szép volt tőle és a 67-es miniszterektől, hogy lehetővé tették nekem, hogy lemondás előtt elterjesztést tehessek az önálló bankot illetőleg a királynak. A válság épen a bankkérdés miatt tört ki és természetesen, hogy Wekerle azt az álláspontot képviselte, amelynek hive volt,

Nemes Bertalan és Eber Antal hozzászólása után Kossuth Ferenc a kvótaemelésre nézve ezeket mondotta:

— Ki kell végre mondanom, hogy a kvótaemelés nem a bank miatt történt. Azon év végén, amikor a kiegyezési tárgyalás véget ért, lejárt a vasúti tarifa szerződés és az osztrák kormány fenyegetődzött, hogy azt nem hosszabbítja meg, ha a kiegyezést meg nem kötjük és a kvótát nem emeljük fel.

Nagy Dezső: A kijelentések szerint azért fizetünk többet, hogy szabad legyen kérnünk az önálló bankot.

Ezután Apponyi beszélt. A fődolog — mondotta — hogy ne veszekedjünk, hanem támogassuk egymást. Ismétlem, nagyon veszedelmesnek látom a helyzetet. Félek, hogy a krízis túl megy a bankkérdésen. A magam részéről ki fogok tartani ott, ahol a nemzet és saját becsülete megköveteli. (Zajos éljenzés.)

Kossuth Ferenc is mérsékletre intette végül a pártot. Előre kell haladni, de nem szabad törődni az ugratókkal.

— Legnagyobb baj, — mondotta, — hogy Bécsben gyűlölnék minket. Sokszor kis dolgokban is akadályokat gördítenek elénk.

— Csak kitartás legyen — mondotta végül Justh — nem kell félni semmitől. Ha a párt együtt marad, nincsen senki, aki el merészelné vállalni ellene a kormányzást.

A párt tagjai ezután még sokáig maradtak együtt és izgatottan tárgyalták a politikai eseményeket.

Wekerle nyilatkozata Justh vádjaira.

Justh Gyula, a képviselőház elnöke tudvalevőleg elmondotta tegnap este a függetlenségi pártkörben azt, hogy kihallgatása során a király így szólt hozzá:

— Magyarországon sokan vannak, akik az önálló bank felállítását veszedelmesnek mondják. Például: az önök által kiváló bankkapacitásnak elismert Wekerle Sándor is azt mondja.

Justhnak erre a nyilatkozatára nagy zaj tört ki a pártkörben és sokan azt mondták, hogy „Wekerle rászédte a pártot, mert többször az önálló bank hívének vallotta magát.”

Wekerle Sándor miniszterelnök a függetlenségi pártban történetekre válaszolva a következőket mondotta:

— A függetlenségi párt sohasem lehetett kétségben az iránt, hogy én a közös bank hive vagyok. Az 1907. év május 12-én magamhoz hívtam a következő urakat: Kossuth Ferencet, Apponyi Albert gróft, Hoitsy Pált, Batthyány Tivadar gróft, Mérey Lajost, Földes Bélát, Eitner Zsigmondot, Teleki Arvéd gróft és Ugron Gábort. Ez uraknak három órás tanácskozás folyamán tudomásul adtam, hogy utunk csak addig közös, ameddig a bankkérdésben a mérsékelt álláspont érvényesülését lehetővé teszik. Valamennyien hozzászóltak és egyik sem merítette az én előadásomból azt a meggyőződést, hogy én az önálló bank hive vagyok. Ugyancsak 1907. szeptember 23-án Lengyel Zoltánnal szemben kijelentettem, hogy a bankkérdés fölvetése esetén azoknak fogjuk átadni helyünket, akik az önálló bank hivei. Ezekből a nyilatkozatokból kitűnik, hogy nem voltam inkonzekvens, amikor ő felségének a Justh részéről említett véleményemet a bankkérdésről elmondottam.

Mágnásasszonyok a hatvanhetes kormányért.

Bécsi hiradás alapján fentartással jelenti tudósítónk: Aerenthal báró külügyminiszter ma este 9 órakor Budapestre érkezett. Vele jött felesége, Széchenyi grófnő is. A külügyminiszter és felesége budapesti időzése összefüggésben van a politikai válsággal, amennyiben a mágnásvilág hölgytagjai nagyban dolgoznak egy 67-es kabinet érdekében, melynek élén Andrássy Gyula gróf állana. A mágnás asszonyok mozgalma összefügg Hohenberg Zsófia herecegnő, a trónörökös neje legutóbbi bécsi szereplésével, midőn a Belvedereben a német

trónörökös tiszteletére adott ebéden a király és a német trónörökös között ült és először töltötte be a trónörökös nejét megillető szerepét. Andrássy már bécsi kihallgatása idején vállalkozott kormányalakításra az általános választói jog alapján, s hajlandónak nyilatkozott választást csinálni és pedig Zichy János gróf 67-es párti vezértársa segítségével, ami megfelel Ferenc Ferdinánd trónörökös óhajlásának, aki szívesen látta egy 60—80 főnyi 67-es csoportot Andrássy és Zichy mögött.

Önálló bank, vagy obstrukció.

Érdekes politikai eseménynek hozza hírét a bécsi „Zeit” mai száma. Az osztrák lap budapesti tudósítás alapján többek közt ezeket írja:

A függetlenségi párt ugynevezett bankesortja tegnap szűkebbkörű értekezletet tartott. Ezen a bizalmas jellegű tanácskozáson a függetlenségi párt intranzigensebb tagjai kimondták, hogy amennyiben a függetlenségi pártnak nem sikerül az önálló bankot kivívni, harcot indít a legközelebb parlamenti tárgyalás elé kerülő *annexió javaslatok ellen* és azok megszavazását, ha kell, *obstrukcióval is megakadályozza*. Az értekezleten — mondja tovább az idézett lap — a bankesort néhány előkelő tagja veszélyesnek és helytelennek mondta ezt a tervet. A tervezett obstrukció nemcsak szorosán az annexiót kimondó ismert törvényjavaslatok ellen irányulna, hanem az ellen az 500 millió koronának a megszavazása ellen is, amelyet a hadvezetőség az annexió miatt kérni szándékozik. Ez esetben tehát az obstrukció kiterjedne a delegáció területére is és kiszámíthatatlan bonyodalomra adhat okot. Az ellentállásnál számítanak esetleg a balpárt egy-két tagjára is.

Ilyen előzmények után — végzi a lap — a korona az új kormánytól nemcsak a belső válság elsimitását, de az annexió javaslatok keresztülvitelének garanciáját is kérni fogja.

Aerenthal Budapesten.

Mint a *Budapesti Tudósító* jelenti, Aerenthal báró közös külügyminiszter Szapáry Frigyes gróf osztálytanácsos és Kinszky Ferenc gróf attasé kíséretében ma este 9 órakor érkezett meg Bécsből és a királyi várpalota krisztinavárosi szárnyában szállt meg.

A holnapi kihallgatások.

A holnapi kihallgatások sorrendje — mint budapesti tudósítónk telefonálja — a következő:

Elsőnek Apponyi Albert gróf járul a király elé, aki ma kapta kézhez a királyi meghívó levelet, utána

Tisza István gróf, majd

Kossuth Ferenc

következik.

Vasárnap délelőtt Rakovszky István megy a király elé. Hoitsy Pál valószínűleg vasárnap, vagy hétfőn jelenik meg a felség előtt.

A többi kihallgatások az általunk már jelzett sorrendben fognak megtörténni.

AZ ARADI KOZLONY TELEFONSZÁMAI:

Szerkesztőség — — — — — 357

Kiadóhivatal és hirdetési osztály — 151

Megtámadott végrendelet.

Az aradi törvényszék ítélete.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 7.

Nagyobb hagyatéki pörbep döntött ma délelőtt elsőfokban az aradi kir. törvényszék egyik polgári tanácsa. Egy fiatalon elhunyt aradi urinó hagyatékáról van szó.

Három évvel ezelőtt Buchwald Ödön aradvárosi fogalmazó nőül vette özvegy Hendrey Pálné Ilonka nevű leányát, kivel körülbelül százezer korona hozományt kapott. Pár hónappal a házasságkötés után a fiatal asszony betegeskedni kezdett s nemsokára elhunyt.

Halála előtt végrendeletet csináltatott s körülbelül százezer korona értékű vagyonát férjére, Buchwald Ödönre hagyta. A végrendeletben azonkívül megemlékezett sógoráról és testvéreiről is, nekik azonban csak kisebb összegeket hagyott. Az urinó halála után megindult a pörösködés. Az asszony rokonsága megindította a végrendelet megsemmisítése iránt a pört.

Hendrey Ilona három testvére az alapon kérte megsemmisíteni a végrendeletet, hogy nővérik a végrendelet aláírásakor nem volt beszámítható állapotban, súlyos betegsége miatt.

Az aradi törvényszék sok tanút hallgatott ki arra nézve, hogy Buchwald Ödön a végrendelet aláírásakor cselekedetének tudatában volt-e? A tanúk legnagyobb részét azt bizonyították, hogy a végrendelet aláírásakor tökéletesen cselekvőképes volt.

Az aradi törvényszék ezért Hendrey testvéreket a perekkel elutasította s ítéletileg kimondotta, hogy a végrendelet megsemmisítésére semmiféle törvényes ok fenn nem forog.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Rágalmazásért elítélt gróf. Néhány hete a nagybeeskereki királyi járásbíró, mint büntető bíróság Hannoncourt Félix gróf écskai nagybirtokost a Kluch Ferenc volt uradalmi intéző felesége sérelmére elkövetett rágalmazás miatt a btkv. 258. §-a alapján 500 korona fő- és 100 korona mellékbüntetésre és az ítélet nyilvános közzétételére ítélte. Felebbezés folytán az ügy tegnap a nagybeeskereki kir. törvényszék elé került. A törvényszék is büntetőnek mondta ki a gróft a rágalmazásban s őt — az elsőbírói ítélet erre vonatkozó részének megváltoztatásával — 2000 korona fő- és 500 korona mellékbüntetésre ítélte s az eljárási költségek viselésére kötelezte. Az ítélet ellen a védő semmisségi panasszal élt.

§ A végrendelet hamisítók ügye. Ismeretes Battik Sándor és felesége, Fülöp Gizella bűnpöre, akiket az ügyészség Golléri Szabó János dugsgazdag ügyvéd végrendeletének hamisításával vádol. Mint budapesti tudósítónk jelenti, a törvényszék 24-ére tűzte ki ez ügyben a főtárgyalást.

§ Szerkesztők sajtópöre. Budapesti tudósítónk jelenti: Három évvel ezelőtt a M. T. I. nyomán hirt adtak a lapok Jeney Kálmán marosvásárhelyi főszolgabíró esetéről, aki ellen állítólag szabálytalan pénzkezelés és hanyagság miatt fegyelmi vizsgálatot rendeltek el. Az esetet Az Újságban „Sikkasztó főszolgabíró”, a Budapesti Naplóban „Hütlén főszolgabíró” címen írták meg. Miután a közgazgatási bizottság Jeneyt felmentette s a vádakat alaptalannak találta, a főbíró sajtópört indított Gajary Odön és Biró Lajos ellen. A pört ma tárgyalta Zsitvay bíró elnöklésével az esküdtbíró. A bíróság az esküdtek igazmondása alapján felmentette Gajary Odönt. Miután a másik vádlott, Biró Lajos nem jelent meg, ő reá vonatkozólag a tárgyalást elnapolták.

§ Kié a gyerek? A budapesti büntetőtörvényszék néhány nappal ezelőtt rendkívül érdekes ügyben ítélkezett. Egy válófélben levő asszony a válópör tartama alatt közös háztartásba lépett leánykori udvarlójával. Gyermeke is született ettől, mielőtt a válást kimondták. Az asszony az újszülött gyermeket „törvénytelennek” anyakönyveztette. A rendőrség azon cimen, hogy a születés még a törvényes házasság jogi tartama alatt történt, az asszony ellen — családi állás elleni vétség címen megindította az eljárást. A bíróság nem látva a rosszhiszeműséget fennforogni, a vádlottot felmentette.

PANAMÁZÓ

budapesti gyógyszerészek.

A megkárosított betegsegélyző pénztár.

Fővárosi tudósítónktól.

Arad, május 7.

Fővárosi tudósítónk jelentése szerint a budapesti munkásbetegsegélyző pénztárt és a gyógyszerészek egyesületét szenzációs ügy foglalkoztatja. A mai nap folyamán negyvenöt budapesti gyógyszerész ellen emelt súlyos vádat a munkásbetegsegélyző pénztár. Az a vád, hogy a betegekkel összejátszva, a számukra rendelt drága gyógyszereket olcsó pénzzel, vagy illatszerek ajándékával váltották meg s elraktározván a recepteket, annak értékét a munkásbetegsegélyzőtől fölvetették. A munkáspénztár vezetősége átirattal fordult a gyógyszerészek egyesülete elnökéhez, Filó János gyógyszerészhez, hogy az egyesület a bűnös gyógyszerészekkel szemben minő álláspontot foglal el. Az egyesület elnöke tegnap magához kérte a megvádolt gyógyszerészeket, hogy védelmüket meghallgassa. Ma délutánra pedig e tárgyban Filó elnök közgyűlésre hívta össze a gyógyszerészeket.

A munkásbiztosító pénztár részéről Sarkadi Ignác egy hírlapíró előtt ma ezeket mondotta:

— Hivatalosan nincs tudomásom róla, hogy visszaélések történtek volna. Csak hallomásból tudok róla. Régi dolgok ezek, csak nem derítették ki. Sok bűnös semmi esetre nem lehet. Készséggel adnék bővebb információt, de a részleteket magam se ismerem.

A munkásbiztosító pénztár egyik főorvosa a következőket mondotta:

— Igaz, hogy bizonyos visszaélések voltak, még pedig a mi körünkra. Széleskörű intézkedésekkel készülünk a jövőben ezeket elkerülni, mert olyan látszata van a dolognak, mintha mi orvosok a gyógyszerészekkel, vagy a betegekkel összejátszanánk, ami pedig a büntetőtörvénykönyvbe ütköző cselekedet volna. A visszaélések a betegek részéről történtek, akik a gyógyszerészeknek nem egyszer visszaadták a rendelt orvosságot és azzal a kérelemmel, hogy nekik a rendelt gyógyszer nem használ, másikat, esetleg olcsóbb gyógyszert kértek. A gyógyszerészek teljesítették a kérelmüket. Jövőre be van véve a szerződésbe olyan pont, hogy a gyógyszerészek a rendelt gyógyszeren kívül mást semmi körülmények között ki nem szolgáltathatnak. Egyébként nagy bűnügyről szó sem lehet. Már folyamatban van az ügy békés rendezése és hihetőleg 7 napon belül el is lesz intézve.

Vidám történet a házbéremelésről.

— Budapesti életkép. —

Budapesten a Holló-utca 12. számú ház tulajdonosa tegnap délután operettbe illő jelenettel kedveskedett a lakóinak. Ebben a házban tudniillik a bérlőket egész eredeti módon használták ki. A múlt negyedben a lakóknak nyolc napon belül két izben emelték a házbért. Az új házbérszabályzat még jóváhagyatlanul fekszik a belügyminiszteriumban és az az intézkedés, hogy egy esztendőn belül tilos a bérsrőf, még nincsen életbe léptetve. Így hát módjában lett volna Róth Józsefnek — ez a háziur neve, — még most is emelni a házbért, de ő azt szebben csinálta. A lakóknak egyszerűen felmondott. Minthogy a lakók az otthagatás reményében helyrehozták a szűk és több helyütt nedves szobákat, most már nem maradt más hátra, mint felmondani a lakásokat.

Ez pedig megtörtént tegnap. A háziur felesége a viceházmesternő kíséretében sorra járta a lakásokat. Köszönés nélkül jött be és már a konyhában észrevette az ürügyet a felmondásra.

— A konyha nincsen rendben. Ilyen konyhában lakó nem lakhat nálam. Nekem nem keilenek egyszínűre mázolt konyhák.

— Az ön lakását festheti a maga kedvére, de semmi beleszólása abba, hogy én mit tartok szépnek.

Ez volt természetesen mindenkinek az egyenes válasza és ezt várta is a háziasszony, aki délután már végig küldözgette a fölmondási cédulákat.

Amikor a harmas számú lakásba jött a küldönc, Szabó Józsefnét találta otthon. A fölháborodott asszony kizavarta lakásából a viceházmesternét, ellenben a háziurnak és hitvestársának sok jó kívánságot küldött.

Az indulatos beszédet meghallották a szomszédok is és egy perc múlva a bérház folyosói tele voltak méltatlankodó lakókkal. Mindegyiknek volt panasa a háziuri önkény ellen és a felháborodás híre kijutott az utcára is. A ház előtt megálltak a járókelők. Ezeknek nagy része nem háziurakból állott és természetes, hogy a lakók ügyét a magukévá tették.

— Le a házbéruzsorással!

— Menjen a Kis-vigadóba csaposlegénynek!

Ezt az állást a tömeg azért ajánlotta föl Róth Józsefnek, mert a háziur ezzel kezdte a pályáját. De jöttek még cifrább közbeszólások is és a háziur, akinek az első emeleten utcai lakása van, megszeppent. Még jobban megijedt az asszony, aki érezhette, hogy a tömeg magatartása ellene irányul. Sem az utca felé nem mehetett, sem az udvarba. Mindenütt ott volt a mumus. A természetes nő ijedében a szekrénybe zárkozott. A harag azonban nem akart leülni. A férj lovagiasnak mutatkozott és megemberelte magát. Kijött a folyosóra, ahol szembetalálta magát lakóival. Az öreg háztulajdonos, aki különben gyöngélméjű ember benyomását teszi, a lakókra sajtóságtos hatással volt. Amint pápaszemével végignézett a haragos emberek és szivarját remegő kezében tartotta, a lakók sajnálni kezdték. Azután jellegzetes rikácsoló hangján megszólalt:

— Emberek, ott benn egy asszony van. Az én feleségem. Fél tőletek, menjete el!

Ezen a tömeg olyan kacagásba tört ki, hogy mindent elfelejtettek. Még a házbérsrőfot is, amit azonban majd a következő évnegyedkor megint eszébe juttat a háziur.

Kállay Jolánt keresik.

Művésznő és szobacica póre.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 7.

Kállay Jolánnak, az aradi színház volt primadonnájának, sok ügyes-bajos dolga volt az aradi bíróságok előtt. Csak a napokban emlékeztünk meg egyik póréről, most egy másiktól van szó, ahol a szép asszony, mint panaszos szerepel egy bűnyben. Hónapokkal ez előtt történt, hogy Kállay Jolánt egyik szobaleánya, — aki urnője pazar toalettjeit megirigyelte, egy gyönyörű bluz erejéig meglepte. A művésznő feljelentést tett a rendőrségen a szobaleánya, Illés Ilona ellen, akit az ügyészégi megbízott lopásért vád alá is helyezett.

A bíróság előtti tárgyaláson Illés Ilona tagadta, hogy a bluzt lopta volna. Azt a mesét találta ki, hogy azt a művésznőtől ajándékba kapta. A naiveségének — mondotta — annyi bluz van, mint égen a csillag. Nagyon tetszettek nekem a szép selyembluzok. Mondottam is neki:

— Hej, na nekem egy ilyen bluzom volna, még talán a vicispán is eljönne hozzám kérőbe.

— Mert hát nem vagyok esunya leány — mondotta a szemrevaló szobacica. — Tessék elhinni bíró ur, így van ez, ha kell, hát hitet merek rá tenni...

A bíróság nem fogadta el készpénznek az ajándékozási históriát és elrendelte a panaszos személyes meghallgatását. Igen ám, de Kállay Jolán először nem jelent meg a tárgyaláson, amikor pedig másodszer akarták megidézni, a kézbesítő „ismeretlen helyre költözött” jelzéssel visszaküldötte a meghívót.

Miután a bűnyben a művésznő kihallgatása nélkül nem lehet dönteni, mert csak ő lehet hivatva arra, hogy Ilona kisasszony meséjét megerősítse, a bíróság elhatározta, hogy megkéri az aradi rendőrséget, pühatolja ki, hol és merre van a szép asszony. Addig az ügy szünetel. A rendőrség utbaigazítására megmondjuk mi, hogy hol van Kállay Jolán, vagy legalább is hol tudhatnak az ő lakhelyéről bővebb felvilágosítást kapni. A művésznő Balla Kálmán pozsonyi sziaigazgató társulatához szerződött, ahol valószínűleg már a legközelebbi idényben megkezdte működését. Nem valószínű, hogy a bluz-per kedvéért Aradra fog utazni, ahonnan nem oly régen duzogva távozott el.

IRODALOM ÉS MŰVESZET.

* Művésznő-sorozat. Szegeden néhány nap óta nagy az izgalom a szegény kis varróleányok körében. Sorra kapják az aranszegélyes, illatos leveleket, melyben egy Szomolányi Adorján nevű állítólagos színigazgató csábítgatja őket a színi pályára. Azt írja, nyári társulatához kellene a lányok és ki is jelöli mindjárt, ki milyen szerepkört fog kétségkívül diadalmasan betölteni. A lányoknak pedig arra a kérdésükre, miért épen ő reájuk esett megtisztelő választása, azt feleli, hogy csakis kezdő tehetségek felfedezésével és kiképzésével foglalkozik, amit annál könnyebben tehet, mert ő kormánytámogatással dolgozik és hogy szavainak még nagyobb hitelt adjon, írásbeli dokumentumokkal bizonyítja, hogy ő fedezte fel Fedák Sárít, Küry Klárit, Varsányi Irént, Kornai Bertát, Harmath Hedviget. Állítólag már két színház telik ki azokból a fiatal leányokból, a kiket leszerződöttetett és a kikkel nyári társulatát megalakítva, legközelebb Magyaroknizsán akarja megnyitni a szezon.

* Az Uránia színház hírei. Szombaton adják elő az Urániában a páratlan sikert aratott műsort, melyen valóban klasszikus látványosságok szerepelnek. A legnagyobb sikere a párisi Kar-

neválnak van, mely olyan látványosság, amelyben különben csak nagy anyagi áldozatok árán jut az ember. Ezt a pompás műsort a közönség legnagyobb érdeklődése kísérte és hasonló fogadtatásra számíthat az új műsor is, melyet vasárnap mutat be az Uránia. Kedden este van az Urániában Pekár Gyula legújabb remek darabjának, a Francia forradalomnak bemutatója. A darabot Hunyady József az aradi színház kiváló művésze fogja felolvasni.

* Steinheilné a színpadon. Ami előrelátható, majdnem bizonyos volt, megtörtént. Steinheilné a színpadra került, még pedig Párisban a „Molière-színház”-ban. A darab szerzője egy Darien György nevű író, aki darabjában megesküszik Steinheilné ártatlanságára és minden hibáját a kapitálista társadalomra hárította. A szomorú darabon, amelynek premiérje szombaton este volt, persze sokat nevettek Párisban. A hősnőt különben Starnhelle Maudnak hívják és szeretője a köztársasági elnöknek. Az elnök a hősnő szerető karjai közt hal meg. Starnhelle Maudnak az elnökön kívül van még egy csomó jó barátja és férje, aki szobrász és szobrocskái felesége udvarlóinak adogatja el. Majd a gyilkosság következik. De korántsem az asszony a gyilkos. Ő nem! Erre Starnhellené nem képes. A gyilkos egy fiatal betörő, akiről kiderül, hogy Starnhellenének természetes fia. A hősnő ártatlan és életét az örültek házában fejezi be. A darab természetesen megbukott, dacára annak, hogy a hősnőt egy híres román színésznő, Viorica Marini kisasszony játszotta, persze rosszul.

Milán király szerelmei.*

*
Aemilián Golgotája.

Midőn Jevremovics asszony árulással vádolta, a rettenetes szavakra felugrott a király:

— Hogyan mondhatz ilyet? Nem árulásért fizették nekem ezt a pénzt, hanem birtokaimra kaptam kölcsön gyanánt.

— Birtokaidra? Elfelejtet, jó Aemilián, hogy mint király nem tudtál kölcsönt felvenni birtokaidra, mert a bankok nem látták biztosítva a pénzüket. És most egyszerre azt hiszed, hogy más ez a két millió, mint Judás-pénz?

A király hallgatott.

— Tudod-e, Aemilián, hogy mit adtál el ezért a két millióért? Nemzedet jövőjét, szabadságát, a gyermekedet és becsületet! Nem is olyan drágán vásárolta mindezt a vostoeki császár. Hát azt tudod-e, hogy a fejedre nem két, hanem négy millió volt kifizetve és megkaptam volna rögtön, ha italdobba töltöm e mérget, ami a kis kutyámat pillanat alatt megölte. Nem adtalak el, Aemilián négy millióért sem és te most eladsz mindent feleáron és még odadobod ráadásul ősi birtokodat is. Az orosz követ grófi címet kap, mert sikerült téged lemondásra bírnia és azt elérnie, hogy néhány évig szabadkezet nyert országunkban. Összeválogattál három régenst, kik közül kettő nyiltan Vostock hive, a harmadik pedig menten azzá válik, amint leléptél a kormányról. Nincs többé mit beszélgetnünk, Aemilián, ezek már egy haldokló utolsó szavai!

— Ne beszélj a halálról. Azt fogom cselekedni, amit akarsz, mondd, hogy mit tegyek?

A nő esendesen ingatta a fejét:

— Te kérdezed ezt tőlem, a király a szolgálójától? Ugyan, ugyan, hát már ide jutottál?

— Nem mondom le! Ujra kezembe veszem a kormányzópalcát! Ismét király akarok lenni, lerázom magamról az elernyedést!

E pillanatban az utcáról felhallatszott a rikancok kiáltása:

* Ujabb részlet Georgevics Vladen dr., volt szerb miniszterelnök, szenzációs politikai regényéből.

A király lemondása! Lemondott a király! Botrány a fogadáson! Elezökött a király!

A király hófehér lett és remegni kezdett.

Az asszony szánakozva nézett rá:

— Mi lesz te belőled, szegény Aemilián, ha én már nem leszek többé? Gyöngye lettél, játéka leszel a sorsnak, üldözöttje önmagadnak, áldozatja beteg idegeidnek.

— Ne hagyj el, ne hagyj el, Milka! Ne keseríts a beszédeddel!

Az asszony most észrevétlenül ajkához emelte az üveget és kiitta a mérget. A király izgatottságában nem vette ezt észre. Milka ledőlt a kerevetre:

— O, oly jó lesz már pihenni, Aemilián.

És a gyönyörű asszony arca torzulni kezdett. A király rémülten ugrott fel:

— Az Istenért, mit tettél?

— Befejeztem a komédiát, Aemilián!

A király felugrott és odarohant a könyvtárszoba ajtajához:

— Doktor, doktor, az Istenért, jöjjön gyorsan!

Vladics berohant, a király megragadta a kezét:

— Mentse meg, mentse meg, az Istenre kérem, mentse meg. Mindenemet önnek adom, rabszolgája leszek egész életemben, csak mentse meg!

Az asszony testét görcsök rángatták:

— Oh, doktor, fáj... mentsenek meg...

Örült voltam, hallgattam arra a... nem, nem teszem ki a te boszudnak Aemilián, élni akarok... Ó, jaj... mentsetek meg...

Vladics felvette az üveget és megszagolta, aztán halkán sugta a királynak:

— Nincs mentés, rettenetes mérge!

A nő már nem szólt többet. Tágra nyílt, üveges szemekkel nézett maga elé.

A doktor a szívéhez hajolt:

— Meghalt! — mondta.

A király arca szederjes színűvé vált. Értelmetlenül dadogott:

— A golgota, a golgota. Ó, az én kálváriám! Megöltétek az isten legtekéletesebb teremtetését...

Aztán hörgő hangot hallatott és ájultan esett össze.

Vladics rémülten sietett a királyhoz. Megdőbent arra a gondolatra, hogy ha a királyt esetleg katasztrófa érné — itt, öngyilkossá lett szeretője lakásán.

Feltépte ruháit, vízzel mosogatta homlokát. A király végre felnyitotta szemeit:

— Vladics, öreg barátom, reám szakadt a kárhozat. Adj nekem is valami gyorsan ölő mérget, nekem tovább élnem nem lehet...

Vladics komolyan nézett rá a királyra:

— Aemilián, holtan fekszik előttem az első áldozat. Lemondásod első áldozata! Hogy kik következnek most sorra, azt a jó isten tudná csak megmondani. Életedben eddig azt tetted mindig, ami neked jól esett. Gondolj e halott előtt az élőkre: fiadra! Neked élned kell, ha keserű is ez élet, élned kell, hogy szegény gyermekednek legyen egyetlen barátja eljövő küzdelmeiben. Aemilián, neked élned kell — fiadért!

A király nem felelt. Zokogva borult öreg barátja vállára.

MULATSÁGOK.

(=) A kurticsi iparos olvasókör május 16-án különböző tréfás játékokkal egybekötött jótékonyoélu népünnepélyt az almás-iratosi erdőben és este folytatólag a kör helyiségében jótékonyoélu táncmulatságot rendez. A jövedelem felét az aradi veszthelyre fordítják.

HIREK.

Harden.

*

Ez a név ma már fogalom. A megaluvást nem ismerő szókimondás, a rettenthetlen bátorság, az igazság erős védelme, a társadalomban felburjánzó burjánnak szinte elkeseredett irtása: — mind ez benne foglaltatik ebben a névben. És benne van az újságírói toll hatalma. Hogy a toll, amelyet erős szó, meggyőződés, az igazság hite vezet, sebet tud ütni, halálos sebet a leghatalmasabb uron is, az kérelhetetlenül ledönt, pozdorjává zuz minden tekintélyt, nem ismer meghátrálást és nem is kell ismernie, mert a küzdelemben ő a győztes.

Ilyen toll a Harden Miksaé, a „Zukunft” szerkesztőjéé. Ismeri nevét egész Európa. Már ismert lett Bismarck életében; egy újságíró a vaskancellár barátságával tüntet ki. Tanácskozik vele. Hallgat a szavára. A vaskancellár, aki pedig sem nem szerette, sem nem becsülte az újságírókat. Ez már fényes bizonyítvány volt Harden tehetsége mellett. Érezték, hogy ezzel az emberrel számolni kell és épen azért félni kezdtek tőle.

Idővel aztán veszedelmes alaknak tartották. És az lett. Veszedelme minden lapangó, kendőzött visszaélésnek, élesszavú bírálója szociális, politikai mozgalmaknak. Születési hatalom, tekintély — nem fékezi hevét, nem tompítja tollát. Tudna erről regélni Vilmos császár és fájdalmasan tapasztalta Eulenburg hercege. A nagy pör világhírűvé tette nevét.

Az érdekes publicista és író mihozzánk ellátogat és a jövő hét szombatján este a budapesti Vigadóban felolvasást tart. Hogy miről, még nem tudjuk. Bizonyára német dolgokról. Kár, hogy nem él közöttünk, hogy nem ismeri a mi nemzetünket. Menynyi hálás, az ő tollára méltó témát találna.

— A német császári pár Bécsben. Bécsből jelentik: A német császári pár bécsi tartózkodása idejére a német császár mellé díszszolgálatra ki vannak rendelve: gróf Auersperg gárdakapitány, a 34. gyalogezred és a 7. huszárezred parancsnoka, amely ezredeknek tulajdonosa a német császár, továbbá Bienert hadnagy, katonai attasé. A német császárné mellé kamarásnak Schönburg-Hartenstein herceg vezérőrnagy van kiszemelve. A császári pár tartózkodása folyamán Wekerle Sándor miniszterelnök és Szögyény-Marich nagykövet is Bécsben lesznek.

— A vesztőhely megváltására. Schelly Mátyás, a magyar kir. dohánybevéltőhivatal aradi főnöke a következő sorokat küldte hozzánk: Az „Aradi Közlöny” tekintetes Szerkesztőségének. A magyarországi dohánybevéltő hivatalok tisztikara, status rendezése érdekében annak idején országos mozgalmat indított, melynek költségeiből 61 korona maradt fenn, mely összeget az „aradi vesztőhely” megváltására létesítendő alaphoz leendő csatolása végett a tekintetes szerkesztőségnek tisztelettel megküldöm, kérve annak nyugtázását.

A vesztőhely megváltási összegének gyarapodását jelenti ez a hozzánk intézett levél is: Tekintetes Szerkesztő Ur! Egy saját készítményű szmirna párnát kijátszottam, ennek befolyt összegéből 5 koronát az aradi vesztőhely megváltására adományozok. Sziveskedjenek ezen összeget rendeltetési helyére juttatni. Boroszebes, 1909. május 6-án. Hazafias üdvözléssel: Biro Boriska.

A küldeményeket megkaptuk és rendeltetési helyükre juttatjuk.

— A Kossuth-szobor alapozása. Az aradi Kossuthszobor-bizottság a következő sorok közlésére kért föl bennünket: *Tagtársaink!* Tíz esztendő törekvés, buzgó kitartás után az igéretföldéhez értünk, látjuk hajnalhasadását honfi szívünk hön óhajtott napjának, alapozzák Kossuth Lajos szobrát, állani fog érebeöntött hirdetője örökös hálánknak és hódolatunknak, időtlen időnkig. *Tagtársaink!* Mint kezdettől egybe forrottunk magasztos feladatunk teljesítésében, hogy a szükséges pénzalapot megteremtjük, legyünk együtt és egyek az alapzat földmunkálatának megkezdésénél is! Jöjjetek el szombat délután 4 órakor a Millenium-sörházba s onnan testületileg vonulunk a helyre, ahol elnökünk, az alap első ásó földjét kiemeli, követni fogjuk lélekemelő példáját. Városunk közönsége, melynek lelkesedése és áldozatkészsége volt örökbuzgó forrása munkálatainknak, joggal tarthat igényt, hogy mint eddig is, részeseinkké váljon, szívesen látjuk, legyenek üdvözölve. Ott legyünk mindannyian! Az elnökség.

— Vilmos császár Pétervárott. Pétervárról táviratozzák: Vilmos német császár még ebben a hónapban ideérkezik. A német császár látogatása politikai jellegű.

— A városi pénzügyi bizottság ülése. Aradváros pénzügyi bizottsága ma délután Vannay Gyula adóügyi tanácsos elnöklete alatt ülést tartott. A bizottság először a gazdasági munkaházak ügyét tárgyalta, melyeknek első tervét a földmívelési miniszter tudvalevőleg nem hagyta jóvá, mert a kölcsönszerzés szempontjából helytelennek tartotta. A bizottság elhatározta, hogy míg a felküldött új tervek nem érkeznek le, nem dönt a házakra felveendő kölcsön ügyében. A bizottság ezután elutasította az Országos Közművelődési Tanácsnak segélykérését, azzal az indokolással, hogy a városnak, melynek pótdadjából 40% ugysis kulturális és jótékony célra megy, most nincs arra pénze. A Weitzer örökség részvényeinek kezelési módjával foglalkoztak végül. Elhatározták, hogy megkeresik a pénzügyeteket, hogy milyen feltételek mellett hajlandók a részvényeket őrizet alá venni. Ezzel kapcsolatban kimondták, hogy javasolni fogják a közgyűlésnek, hogy a város a kezelésében levő összes érték-papírokat helyezze pénzügyeteknél letétbe, mert ezzel a rovincsolásokat is nagyon megkönnyítik.

— Zugolódo tartalékosok. Az aradi harmincharmadik gyalogezredhez nemrég bevonult aradi tartalékosok közül többen panaszos levélben fordultak hozzánk, hogy tegyük szavá az ő nagy sérelmüket. A tartalékos katonák, akik jobbára aradi iparocok és kereskedők, azt panaszolják, hogy a várból nem engedik haza őket se délben, se este. Eddig az a humánus gyakorlat volt a családos tartalékosokkal szemben, hogy ebédre és éjszakára hazaengedték őket. Ezzel olcsóbbá és könnyebben elviselhetővé tették a családos emberek tartalékos szolgálatát. Most úgy látszik, új rend van a 33. gyalogezrednél. Az ujtás, a haladás ellen elvégre senkinek sem lehet kifogása, de csak úgy, ha az nem zaklatás jellegű.

— Medgyaszay Vilma menyasszonysága. Budapestről jelentik, hogy Medgyaszay Vilma a menyasszonyságáról ma ezt mondta egy hírlapíróknak: Tudja, ebből az egész házassági hírből csak annyi igaz, hogy tényleg beszélnek róla az emberek. Hiszen tudja, hogy mindenfelét emlegetnek. Ja, ez a népszerűség átka, — mondta Mimi és mosolygott.

— Szóval, nem megy férjhez?

— Nem. Soha. Ez idő szerinti egyáltalában nincs szándékomban.

— Mit csinál Haverda Mária? Szabadkáról írják az özvegy Haverdáné meggyilkolása ügyében folytatott vizsgálatról: A bünygyi nyomozás három letartóztatottja csendesen viselkedik a szabadkai törvényszéki fogházban és várják kiszabadulásukat. Mindhárman biztak abban, hogy amint eltölik az a tizenöt nap, amennyi ideig az előzetes letartóztatás a törvény értelmében tarthat, visszanyerik szabadságukat. Ez azonban nem történt meg, mert a vizsgálati fogságot most meghosszabbították. Különösen Haverda Mariska még mindig bizik a kiszabadulásában. Egyre azt hangoztatja, hogy ő ártatlan és így lehetetlen, hogy sokáig tartson a fogsága. Annyira bizik ebben, hogy egész napon át jókedvű és csak az a baja, hogy unatkozik. A fogház könyvtárában levő vallásos és erkölcsös olvasmányok nem tetszenek a fiatal, eleven, világi asszonynak és nagyon boldog volt, amikor ma egyik szabadkai ismerőse Herczeg Ferencnek tiz kötet regényét küldte neki. Az olvasáson kívül kézi munkálni szeretne, hanem ezt aligha engedik meg neki, mert tiz és más eféle veszedelmes szerszámot nem szabad a foglyoknak adni.

— A boszniai tartalékosok szenvedése. Budapesti tudósítónk jelenti: A tartalékosok közül a 15-ik hadtest és a zárai parancsnokság katonáira nézve még most is fennáll a szüksége annak, hogy a csapatok a felemelt békelétszámon maradjanak. A határok védelmének sikeres biztosítéka érdekében van erre szükség. A fokozott határvédelem miatt a 76-ik trebinjei gyalogezred 3-ik zászlóalját és az ezred egyrészét teljesen visszatartják. A katonai élelmezés silány volta miatt több panaszos levél érkezett Magyarországra. Allítólag a romlott tápláléktól 5 katona meg is halt.

— Öngyilkos sorhajó hadnagy. Pólából táviratozzák: Luteratti Henrik sorhajóhadnagy, aki a Pelikán nevű hajó parancsnoka volt, afeletti kétségbeesésében, hogy hajója zátonyra jutott és súlyosan megsérült, a hajó fedélzetén revolverével föbelötte magát. Ugy a hajókatasztrófát, mint az öngyilkosságot dróttalan táviró útján jelentették a polai parancsnokságnak, ahonnan mentő hajót indítottak a szerencsétlenség színhelyére.

— Elhunyt negyvennyolcas huszárfőhadnagy. Lovag birckersdorfi Darbay-Scheiter György 1848—49-iki honvédszázad főhadnagy, olasz királyi lovassági ezredes, az 1848—49-iki honvédegyetek országos egyesületének másodelnöke, a honvédménház felügyelő-bizottsági tagja, az olasz királyi savoyai lovagkereszt és egyéb érdemrendek tulajdonosa e hó 5-én este 10 órakor hosszas szenvedés után 83 éves korában Budapesten meghalt. Az elhunytat nagy és előkelő rokonság gyászolja. Temetése szombaton, e hó 8-án délután 4 órakor megy végbe a kérepesi temető ravatalos terméből, hol már felállították a diszes ravatalt.

— Aradváros közigazgatási bizottsága ma délután tartotta rendes havi ülését Károlyi Gyula gróf főispán elnöklete alatt. Róka József pénzügyigazgató, kir. tanácsos jelentette, hogy április hónapban befolyt egyenes adóban 73,190 korona (a tavalyinál 9664 koronával kevesebb), hadmentességi adóban 1225 korona (a tavalyinál 958 koronával több), közvetett s fogyasztási adóban 585,156 korona, (a tavalyinál 124,426 koronával kevesebb.) Az egészségi állapot elég kedvező volt. A bizottság végül a Radnai-úti burkolat munkálataival a magyar aszfaltipar részvénytársaságot bizta meg.

— **Deutsch Ignác emléke.** Május 8-án van az évfordulója annak, hogy Arad egykori nagytekinthető kereskedője, Deutsch Ignác, a Hatvany-Deutsch család feje meghalt. A kiváló férfi emlékét Aradon egyebek között egy alapítvány őrzi, amelynek kezelése a család mai tagjainak rendelkezése folytán az **Aradi Kereskedők Köre** kezelésébe ment át. A kör az alap egy évi kamatait az évforduló alkalmából E. I. beteg aradi kereskedelmi alkalmazott segélyezésére adta ki.

— **Titokzatos nyomozás.** Jelentettük, hogy Eperjessy Károly budapesti rendőrkapitány Cibor fogalmazóval Aradon nyomoz. A budapesti rendőrtisztek ma visszautaztak a fővárosba. Annyi ma nyilvánosságra került, hogy Eperjessy nemcsak a magyarkanizsai postalopás ügyében járt itt. Valószínűen ez csak másodrendű oka volt annak, hogy Eperjessy Aradra jött. Más titokzatos bűnügy is foglalkoztatta Aradon. Ezt azonban a nyomozás sikere érdekében a rendőrség titokban tartja.

— **Lelőtte a klarinétost.** Szombathelyről táviratozzák: A szombathelyi vasuti állomás II. osztályu várótermében Biró Ignác budapesti utazót két csendőr letartóztatta. Biró Hegyhátsál községben mulatozás közben egy cigányt föbelőtt és azután elutazott. A csendőrök Szombathelyen utolérték és letartóztatták. Biró Ignác azt vallja, hogy a cigány állandóan a fülébe klarinétozott, dacára többszöri tiltakozásának. A cigányt Gömbös nevű barátja biztatta. Biró a cigányt megakartja ijeszteni, revolvert vett elő s a levegőbe lött, a második lövés a cigányt fején találta. Sebesülése súlyos, de nem életveszélyes.

— **A fibisi merénylet felbérélték.** Ahogy megírtuk, Pártos Sándor, Fibis község jegyzője ellen ifju Todor János földmives merényletet követett el; vadászfegyveréből rálőtt a jegyzőre, akinek több sörét a homlokába furódott. A merénylet nyomán megindult nyomozás szenzációs adatokat derített ki; kiderült, hogy a tettést felbújtották a merényletre s a felbújtó Pélnya Juon ottani gazda. Sőtét tettére egyrészt a magánboszu hajtotta, amennyiben a jegyző, arra való hivatkozással, hogy hadmentességi díjjal hátralekban van, megtagadta tőle egy Amerikába szóló utlevél kiállítását. Másrészt afelett való elkeseredés érlelte meg benne szándékát, hogy a legutóbbi képviselőtestületi választások alkalmával hat román nemzetiségű tag kibukott s helyükbe hat németajku került s ezt ő a jegyzőnek tudta be. A váratlan fordulat a községben nagy konsternációt, óriási izgalmat keltett. Pártos Sándor jegyző, mint Fibisről értesítenek bennünket, már teljesen veszélyen kívül van. A tettést s a felbújtót a csendőrség ma átkísérte Ujaradra, az ottani járásbíróhoz fogházába.

— **Két gyermek öngyilkossága.** Megható hirt táviratoznak Lipcséről. Két gyermek holtestét találták ott ma meg egymás mellett. Az egyik hulla egy 15 éves gimnazistáé, a másik egy leányé, aki a II-ik osztályu polgári iskolába járt. Levelet találtak mellettük, a melyben megírják, hogy szerették egymást, de mivel még csak iskolába járnak, nem tudják kivárni, hogy egymásé legyenek.

— **Esküvő a fogházban.** Kassai tudósítónk írja, hogy Matta János huszonnégy éves rab, akit emberölés miatt tizenkét évi fogházra ítélték, ma a fogházban házasságot kötött Gyulyas Sárival. Az esküvő a kassai patronázegegyesület kezdesére történt. A házastársnak ugyanis három gyermeke van, a kik most törvéyesekké lettek. A kassai rabsegítő-egyesület tizenöt korona segítségével részesítette Matta Jánosnét. Az esketéskor két börtönőr volt a tanu.

— **Letartóztatott kereskedő.** Budapesti tudósítónk jelenti: A fővárosi rendőrség ma család miatt letartóztatta Beck Ottó budapesti gépkereskedőt, akit Kamrás István kiskunhalasi gazdálkodó jelentett fel család és okirathamisítás címén. Kamrás több ezer korona értékben gépet vásárolt Beck Ottótól olyan megállapodás mellett, hogy a vételárat havi 370 koronás részletben fogja fizetni és a hátralék erejéig esetről-esetre váltót ad. Így történt ez legutóbb is. Kamrás beküldötte a részletet és a váltót. Ekkor Beck visszairt neki, hogy a küldött váltó rossz, küldjön másikat és pedig kitöltetlenül. Az állítólagos rossz váltót nem küldötte vissza. Beck úgy az egyik, mint a másik váltót leszámitoltatta, ami csak az óvatolásnál derült ki. A rendőrség a károsult feljelentésére a család kereskedőt ma letartóztatta.

— **Eltűnt vasuti hivatalnok.** Temesvárról írják: Egy vasuti hivatalnok eltűnése tartja izgalomban az államvasut temesvári hivatalnoki karát. László Lajos negyven éves irodatisztet, aki a forgalmi felügyelőséghez volt beosztva, tegnap délelőt heves rosszullét támadta meg, amire felszólítottak egy szolgát, hogy a hivatalnokot kocsin kísérje haza Stefánia-utca 10. számú lakására. A kocsit, amikor az a Stefánia-utca sarkára ért, László megállította és a szolgát visszaküldte, azzal, hogy nem akarja a felelősséget megijeszteni s azért egyedül akar hazamenni. Azonban nem ment haza — otthon hiába várták, hiába keresték mindenfelé... nyomtalanul eltűnt; hozzátartozói attól félnek, hogy valami szerencsétlenség érte.

— **Elfogott aradmegyei cigánykaraván.** Nagyváradról írják: Tegnap hajnalban a város külső területén portyázó lovasrendőr őrzőrajt egy 3 szekérből álló cigánykaravánra akadt és a 16 felnőtt és 3 gyermekből álló társaságot bekísérték a rendőrségre. A cigányok férfi része katonakönyvekkel igazolta azt, hogy mindannyian Borossobesre valók, az asszonyok és leányok természetesen ki felesége, ki gyermeke a cigányoknak. Súlyosabb bűnös cselekmény gyanuja nem terheli a karavánt, miért is lovasrendőrökkel kísértették ki őket a városból, hogy más vidéket boldogítsanak.

— **A falu réme.** Szatmárnémetiből jelenti: Toma Farkas László bataresi lakos mintegy 17 évvel ezelőt 28 tagból álló bandájával Tartolcon vad kegyetlenséggel meggyilkolta Izsák Mózes ottani birtokost és annak 5 tagu családját. A gyilkost annak idején élethossziglan tartó fegyházra ítélték, nemrégiben azonban hazabocsátották. Falujában mindenki rettegett a kegyetlen embertől. Mindig büszkén emlegette véres tetteit. Az utóbbi időben nagyobb birtokpert folytatott a Szarkuca család ellen. Ma a Szarkuca család egyik tagjával a koreszmában találkozott és Toma Farkas bántalmazni akarta, de Szarkuca András erre úgy megijedt, hogy karót ragadott és támadóját fejbevágtá, mire ez nyomban meghalt. Toma halála Batares községben, ahol mindenki rettegett tőle, valóságos örömet keltett.

— **Farönkök eladása.** A gondnokolt hg. Sulkovszky József Mária tulajdonát képező aranyági erdészetben eladásra kerülő farönkökért az április 24-iki fa-árverésen Laendler Aladár (Arad) kéreg nélkül Pankota állomásról köbméterenkint 31 kor., Pakereskedelmi r. t. (Borossobes) 18 kor. 50 fillért, Diósi Ignác fia Lajos (Nagyvárad) 19 kor., Kammler, Klein és Weisz (Pécska) 19 koronát ajánlottak. A fát 38.936 koronáért — ha az árvaszék is jóváhagyja az eladást — Laendler Aladárnak adják.

— **Háromszoros öngyilkosság.** Budapestről jelenti: Klaus Nándorné, született Gestmayer Margit azért, mert a férje elhagyta és gyermekeit is magával vitte, gyufaoldatot ivott, majd később lúgkoldatot, azután mindkét kezén felvágta az ereket. Életveszélyes sérüléseivel a Rókus-kórházba került.

— **Egy menyecske titokzatos halála.** Sáp biharmegyei községben — mint tudósítónk jelenti — titokzatos regényről suttognak. Kite-ritve, holtan fekszik egy fiatal menyecske, aki mindössze alig egy hónapja esküdött meg az urával, Vásári Mihállyal. Hogy miként teltek a mézesetek a Vásári-portán, arról zivataros meséket tudnak a szomszédok és így emelkedik most vád a férj ellen, hogy hirtelen elhalt a fiatal asszony. Vásári Mihályné tegnap hirtelen rosszul lett s még segítséget sem hívott a házhoz a férje, már kiszenvedett. A halottkém és a figyelmeztetett községi orvos gyanusnak találtak a hirtelen halálesetet és jelentést tettek a nagyvárad kir. ügyészségnek, amelynek utasítására széleskörű nyomozás indult meg. Az orvos véleménye szerint a fiatal asszony mérreg által halt meg, a csendőrség pedig csak annyit állapíthatott meg, hogy a fiatal menyecske az urával rossz viszonyban élt. A nyomozás folyik.

— **Garázdálkodó cigányok.** Kaposvárról írják, hogy a cigányok Somogy megyében vadul garázdálkodnak. Legutóbb is a miháldi jegyzői hivatalt rabolták ki. Másodikára virradólag, mint később a nyomozás során megállapították, kőbor cigányok vésőkkel fölfeszítették a miháldi jegyzői hivatalt, onnan fahengereken a Wertheim-szekrényt kivitték a kertalján lévő patakhoz, ott a szekrényt fejszékkel összetörték s abból 540 korona készpénzt, egy regale kártalanítási kötvényt, több betétkönyvet és a hivatalos számadásokat ellopták.

— **Halálos utcai verekedés.** Nagy János, a Borona-utca 7. szám alatt lakó napszámos tegnap este egy koreszmában összeszólalkozott Kapesos Mihály napszámosal. Mikor Kapesos a koreszmából távozott, Nagy utána ment és egy nagy kővel, meg a fejszéjével úgy fejbe vágta társát, hogy az azonnal összeesett. A kő bezúzta a fejét, a fejsze csapása alatt pedig mindkét szeme kifolyt. Ilyen súlyos állapotban szállították a kórházba, ahol aligha éri meg a reggelt.

— **Köszönetnyilvánítás.** Bold. Löwenbach Emma ravatalára szánt koszoru megváltására dr. Tolnai János és neje 10 koronát adományozott az aradi izr. jótékony nőegyletnek, amely nemesszivü adományért köszönetét fejezi ki az elnökség.

— **Aki egészségére vigyáz, igyék hetenként egyszer-kétszer reggelizés előtt fél pohár természetes Ferenc József-késérüvizet.** A tudományos világ legkiválóbb férfiai maguk próbálták ki és a leghatásosabb, legkellemesebb hashajtónak nyilvánították. Ezen valóban jótékony hatású és olesó természetes gyógyviznek egy háztartásban sem szabadna hiányoznia. A „Ferenc József”-késérüvizet minden jobb fűszerüzletben és az összes gyógytárakban árúsítják.

— **Arad látványossága.** A nagyközönség szíves figyelmét felhívjuk a holnapi érdekes ernyőüzlet kiállításra, mely a legmodernebb ernyők-ből Andrassy-tér 20. szám alatt, a Központi mellett lesz megtekinthető. 1901

— **Tulzuffolt raktár miatt minden a raktáron levő összes ékszereimet, arany és ezüst, valamint acél különlegességi férfi és női óráimat, láncok, gyűrűk, karperecek, valamint óriási valódi ezüst áru raktáromat u. m. tálcák, kosarak és sok száz más darabok, nemkülönbön — elsőrangú nehéz tűzi ezüstölt „Chinai ezüst” áruimat beszerzési áron árusítom. A n. é. közönség szíves látogatásáért esd Weinberger Ferenc Arad, Andrassy-tér 20. 1445**

— **Francia likörök legbiztosabb készítésére, — házilag — a likör aroma 1 üveg 60 fillér Vojtek és Weisznál. 171**

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Érdeklődő. Nagybányán és Szolnokon. Elég ha így címezi: Festőkolónia, Nagybánya; vagy Szolokra Mihálik Dániel festőművésznek. Ez utóbbi helyen csak kész művészek részére vannak műtermek.

Figyelő. Forduljon panaszával Károlyi Gyula gróf főispánhoz.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDES.

Aradi heti gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 7.

A mostani időjárás a mezőgazdasági állapotról határozottan káros és félős, hogy az idei termés ismét gyenge lesz, ha továbbra is ilyen marad az idő.

A gabonaüzlet irányzata a kedvezőtlen kilátások következtében szilárd.

A mai piacon elkelt:

4-500 mm. buza	14:00—14:20
3-400 mm. tengeri	6:90—7:00
Rozs	9:70—0:80
Zab	8:10—0:20
Árpa	7:90—8:00

A gabonaárak 50 kilogrammonként koronában értendők.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, május 7.

Amerika 1-el magasabb. Vételkedv. kínálat mérsékelte. Elkelt: 8 ezer métermázsas tartott áron.

Az árak 50 kilónként számítva:

	Dél szárlat	2 órai szárlat
Tengeri májusra	7.56—7.57	7.58—7.59
Buza májusra	14.17—4.18	14.16—14.17
Buza 1909 októberre	11.82—11.83	11.86—11.87
Rozs októberre	9.2—9.33	9.35—9.36
Zab októberre	7.40—7.41	7.43—7.44

Zárul 5 órakor.

Osztrák hitelrészvény	641.—
Magyar hitelrészvény	750 75

Budapest kőbányai sertéskereskedelem.

— Május 7. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül súlyban — fillérig; közép páronként 400—40 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül súlyban 144—145 fillérig; fiatal közép páronként 240—280 kilogrammig terjedő súlyban 145—146 fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban 45—146 fillérig.

Sertéselészeti: május hó 4. napján volt készlet 24.153 darab, május 5. napján felhajtott 4.2 darab, május 5. napján elszállított 23. darab, május 6. napjára maradt készletben 21.418 darab.

A hízott sertésüzlet irányzata: kellemes.

IDEGENEK ARADON.

— Május 7. —

Fehér Kereszt szálloda. Csillag Ferenc utazó Budapest. — Szemere T. utazó Budapest. — Berger Simon utazó Budapest. — Weisz Zsigmond kereskedelmi utazó Budapest. — Gerlócsy Béla igazgató Kassa. — Hecht Károly utazó Selmecbánya. — Pach Zsigmond utazó Bécs. — Weisz

Henrik utazó Nagyvárad. — Müller Ottó utazó Teplitz. — Raisz József főmérnök Makó. — Grósz József magánzó Magyarbányhegyes. — Grosschmidt Géza dr. ügyvéd Kassa. — Rottenberg Jenő igazgató Budapest. — Fazekas József könyvelő Aszód. — Radó Béla utazó Budapest. — Kallosy István utazó Szeged. — Schwarcz Zsigmond utazó Budapest. — Belz Albert utazó Bécs. — Dany György utazó Békéscsaba. — Schwarcz József utazó Eger. — Haln Károly utazó Budapest.

Központi szálloda. Feldmesser Péter utazó Budapest. — Schnelsel Soma utazó Budapest. — Fischer Samu utazó Budapest. — Róth Jenő utazó Budapest. — Hartman Márton utazó Budapest. — Hajdu Zsigmond utazó Budapest. — Schönfeld Ede kereskedő Budapest. — Deutsch József kereskedő Budapest. — Ducker József mérnök Budapest. — Goldsand Miksa utazó Bécs. — János György hivatalnok és neje Déva. — Fischer Jakab kereskedő Petrozsény. — Deutsch Jakab utazó Budapest.

Vass szálloda. Kovács József kereskedő Budapest. — Bichderman Miksa utazó Budapest. — Zádory Ferenc mészáros Brád. — Merkler Béla mészáros Kurtics. — Ferenczi Márton utazó Budapest. — Schlosser Adolf utazó Budapest. — Schwarcz Dezső utazó Budapest. — Kripka Sámuel utazó Budapest. — Rosenstock Manó utazó Budapest. — Keppich Vilmos utazó Budapest.

Pannónia szálloda. Spitzer Dénes gazdálkodó Kerek. — Weber Ferenc segédjegyző Kerek. — Kujedán Sándor magánzó Silingyia. — Grósz Endre dr. ügyvéd Kisjenő. — Blum Miksáné gazdálkodó neje Szapáriliget. — Máky Zoltán magánzó Battonya. — Steiner Zoltán állatorvos Beél. — Hanák Sándor körjegyző Beél. — Pfeiffer Sándor utazó Temesvár. — Návay Ernő biztos Budapest. — Hauszler Béla hivatalnok Nagylak. — Schwarcz Miksa utazó Békéscsaba. — Gitta Agoston jegyző Arad.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Műsor 1909. május 8-án, szombaton:

1. Szerelmes fodrász Bohózat. — 2. Templomfosztogatók. Életkép. — 3. Farsangi álarcsok. Természet után. — 4. Az emberbarát. Bohózat. — 5. A zsonglőr. Színes látványosság. — 6. Bloma. Természet után. — 7. Üveggyártás. Természet után. — 8. Mezőga daság Ausztráliában. Természet után.

9. A városban étkezem.

Bohózat. I. tá: Bisson. Párisi művészek előadásában.

Előadások délután 6, este fél 8 és 9 órakor.

Az előadásra bármikor be lehet menni.

Az előadások alatt a cs. és kir. 33. gyalogezred zenekara játszik. — Cukrászda.

Kedden és szerdán, május 11. és 12-én

A francia forradalom.

Irta: Pekár Gyula. Felolvasa Honyady József, az aradi Nemzeti Színház művésze.

Kovács és Novotny

„Vadászkürt” vendéglő kerthelyiségében
ma 8-án és a következő napokon elsőrangú
variete társulat
előadást tart.

Szerémi Nándor
magyar hémorista.

Emmy Valdines k. a.
olasz-francia-német szubrette.

The Guston's

zene-excentrikusok.

Sidi Orłowska k. a.,
berlini énekesnő.

Váradai Izsó,
tánc-komikus.

BOCSKAY BELLA,

magyar népdal-énekesnő szívhez szóló utái cigányzene kísérettel.

Ligeti Irma k. a.,
nemzetközi énekes- és táncosnő.

Fischer—Fischer
német humorista.

The Yoshi-Naniwa

japán képregényszerző művészek, saját diszletükkel.

Bocskay Béla
magyar átváltó komikus.

Bortoluzzi-Luigi
olasz zongoraművész.

Dry Walkowsky,

orosz ének- és tánc-csoport.

Helyárak: Fenntartott hely 1 korona 50 fillér, elsőrangú hely 1 korona, másodrangú hely 60 fillér.

Kitűnő ételekről és italokról gondoskodva lesz. — Pontos kiszolgálás.

Kedvezőtlen idő esetén az előadás az étteremben lesz megtartva.

A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kéri kiváló tisztelettel,

Zöldi Kriener Ármán,

a Népszínház Vigopera volt tagja.

Szivarka hüvelyek nagy választékban.

Különleges olcsó cikkek.

Moire alsó szoknya

minden színben

darabja 4 frt. 50.

Herweth mieder

legujabb facon

darabja 7 korona.

Nagy parthie vétel

női és férfi zsebkendőben

Csoda olcsó árak.

Május hóra!

Nagyobb küldemény érkezett az ismert prima minőségű nyírott szőnyegekben csekély szövésűvel.

Színes szövet függöny, fehér és crem csipke függöny, Stoovrok, minden árban, nagy választék.

Rosenblüh H. és Társa
Szabadság-tér.

Különleges olcsó cikkek.

Tiszta selyem

Taft alsószoknya

minden színben

darabja 5 frt. 80.

Női himzett ing

jó chiffon,

271

darabja 1 frt. 65.

Ima madapolan

kelengye ing

darabja 2 frt. 20.

12 drb. teliver berni tenyészbika $\frac{1}{4}$ — 2 éves
20 drb. kivágott mangolica koca 1871

eladó.

Kralovánszky Kalmán
Seprős, Aradmegye.
Telephon 6. szám.

Értesitem az igen tisztelt
hölgyközönséget, hogy

női ruha varrodámat
Szabadság-tér 12.

I. emelet, balra

helyeztem át.

Kitünő tisztelettel 1897

Kohn Józsa.

**Régen óhajtott
kóser vendéglő nyitás.**

A mai kor igényeinek teljesen megfelelő elegáns, kizárólag
kóser vendéglőt

nyitottam, hol állandóan friss és jó ízletes ételekkel és italokkal állok a n. é. közönség rendelkezésére.

Nem mulasztatom el megemlíteni, hogy vendéglőmben a tisztaságra és pontosságra nagy súlyt helyezek s leglényesebb pedig az olcsóság.

Zóna reggeli 20 fillér.

Szolgálok étkezéssel házon kívül is előnyösen.

Kiváló tisztelettel

IMMERDAUER LIPÓT, tulajdonos

Hunyadi-utca I. szám (Münz-ház.) 1783

**Bolthelyiségek
bérbeadása!**

A Boros Béni-tér II. számú ház
1908 átalakítása következtében

folyó évi augusztus hó 1-től kezdve

**bolthelyiségek
bérbeadatnak.**

A bérfeltételek, ugymint a tervek betekint-
hetők az Ujaradi uradalmi sörfőraktárban
Arad, Boros Béni-tér 23. szám alatt.

Vas- és rézbutor, sodronyágybetét gyár.

Ajánljuk a n. é. közönségnek saját gyártmányunkat,

vas- és rézbutorokban,

a legjobb kivitelben. 301

Elvállalunk mindennemű javításokat és vasbutor festéseket.

Raktár- és gyárhelyiség: Aulich Lajos-utca 14. sz.

Telefon 428. szám.

== Arjegyzéket kívánatra díj- és bérmentesen küldünk. ==

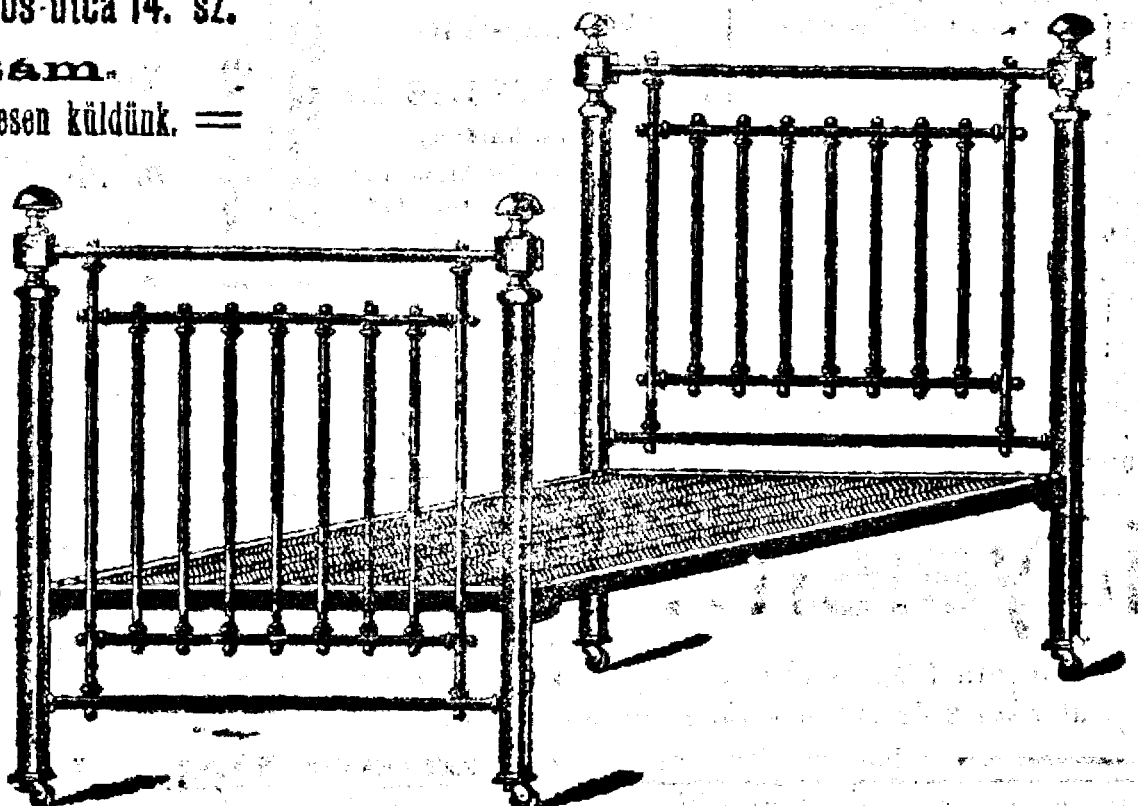
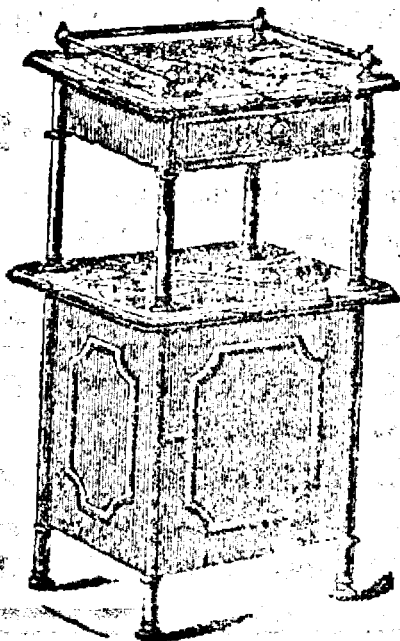
sodronyágybetétek

vas- és fakerettel, minden méretben, a legerősebb kivitelben kaphatók.

Szíves megrendeléseket kér

tisztelettel

FLEISCHER TESTVEREK.

Kávéház átvétel.

Tisztelettel értesítem a n. érd. közönséget, hogy az Aradon Szent Pál utca 13. sz. „Polgári” Kávéházat a mai napon átvettem és azt „Vadász”

cimen tovább vezetni fogom. A megnyitás **f. hó 8-án szombaton este 8 órakor lesz**, miért is kérem a nagyér-

demű közönséget a becses pártfogás részesítésére. Megjegyzem, hogy a kávéház teljesen átreformálva, új tekeasztalok állnak rendelkezésre.

Egész éjjel nyitva!

Hideg buffet

Elsőrendű zenekar!

1853

Szíves pártfogást kér **Schwartz Gáborné.**

APRO HIRDETÉSEK.

Családi urt ház,

új, adómentes, kényelmes beosztással, nagy gyümölcsös, termő szőlővel s virágos kerttel eladó. Bővebbet a tulajdonosnál Arad, Demeter-u. 98. 1844

Varróleányok

nagyobb fizetéssel női divat termében felvétet ek. Bővebbet Madlein Karolinn, Vörösmarty-utca 1. 1859

Eladó magánlak

6 szoba, fürdőszoba, nagy kert. Tökölly Imre-utca (Halász-utca) 46 sz. 1870

Milan szerb király élete

és szerelmei, írta Georgevits Vladan volt szerb miniszterelnök. Német kiadásban kapható Ingusz I. és Fia könyvkereskedésében Arad. Telefon 517. 178

Jég

kapható háztartási célokra naponta hazhoz szállítva. Petőfi-u. 7a. — Telephon 199. sz. 1292

Jégszekrény,

jéggel együtt, részletre kapható Hussari Manó jégszekrénygyára Arad Szt.-Pál-utca 11. Telefon 348. 1524

Fényképészeti cikkek.

Bármily gyártmányú fényképező gépeket előnyös részletfizetésre. Fényképészeti lencsék bármely minőségben, s az összes fényképészeti kellékek és újdonságok rendkívüli előnyárban. Bloch H. papírkereskedése és könyvnyomdája. Fényképészeti cikkek gyári raktára. Telefon 126. sz. 600 oldalas árjegyzék kívánára ingyen. Vidéki rendelésekhez részletes használati utasítás és újdonságok ismertetése lesz mellékelve. 1215

Új zsebkiadású albumok!

Operet-album, Fráter műsor-dalai, Cabaret-dalok, Táncdarabok, Kurucdalok új zsebalaku kiadása, melyek a Fráter féle nótáskönyv mintájára csupa elsőrendű zeneszámokból vannak összeállítva, kitűnő letétben, 2 koronájával kaphatók Kerpel Izsó könyvkereskedésében, Aradon. Vidékre 2 kor. beküldése ellenében bérmentve. 262

Eladó kávémérés

Egy jó forgalmu kávémérés más vállalat miatt azonnal eladó. Lázár Vilmos-utca 3. sz. 1789

Választó-utca 60. sz. alatt

(Maros felől jobb kézre) egy üres telek 1000 m² területtel olcsón eladó, Bővebbet Lahner György-u. 5. sz. 1767

Kiadó

üzlethelyiség.

Salacz Gyula-utcai házamban jelenleg az aradi hitelbank és takarékpénztár által bérelt **3 részből álló üzlethelyiség** ez év augusztus hó 1-ére **kiadó.**

SOLYMOS JÓZSEF.

Aki

önmagát és gyermekeit a

Köhögés

rekedtség, katarus, elnyálkásodás erős dohányzás folytán beállott hurut és görcsös köhögéstől megszabadítani óhajtja, annak igen ajánlatos a

Kaiser-féle

Mell karamella

(a három lenyövel.)

5500 közjegyzőileg hitelesített bizonyítvány van erről
Csomagja: 20 és 40 fillér,
doboza 80 fillér.

Kapható: Guterl Földes Kelemen, Hajós Arpad, és Rozsnyay Mátyas gyógyszerárakban Arad, Zombory János gyógyszerárakban Szabolcsvárosban, Uj-Szt. Anna, Székely Sándor Irsó gyógyszerárak Lipppan, Teffert Károly gyógyszerárak Elek, Krausz Imre gyógyszerárak Högövény, Vajtek és Welax gyógyszerárak Arad, Adler gyógyszerárak, M.-Pécsán. 257

Dr. Tamasdán Livius

ügyvéd

ügyvédi irodáját

Arad, Szt. László-utca I. szám alá helyezte át.

Lippán.

Ügyvédi irodákat keresek

azonnali belépésre, aki a román s német nyelvet is beszéli, az irodai teendőkben jártas, szelény s megbízható ember.

Dr. Dobos Ignác

ügyvéd,

1890

Az előkelő közönség kedvelt

Palermó Pörkölt Kávéja!

Dürr Gusztáv

kávé nagykereskedéséből

Arad, a városházzal szemben.

Próbálja meg ismétlten a Palermó pörkölt kávé, amelynél jobb kávé nem létezik. Ugy fekete, mint tejes kávénak szapora és kiadó, ize, aromája páratlan finom és jó.

Ennél jobb kávé nem létezik !!

A legnagyobb szakértelemmel összeválogatott legjobb fajok! Csakis céggemmel ellátott 1/4 és 1/2 kilós lezárt csomagokban jön forgalomba.

Közvetlen behozatal a tengeri kikötőből.

Próba mintát Palermó kávéból egy csésze kávéra megízlelés céljából ingyen adok.

Kugler-féle (Gerbaud) csokoládé gyártmányai, főző és csemege csokoládékból mindenféle friss minőségekben állandóan raktáron.

Legméltányosabb ár!

185 Városi és megyei telefon 118.

Pörköltés hűlőnaponta többször.

Figyelem!

Hol lehet jól, olcsón izletes kóser ételeket élvezni?

1893

Egyedül s kizárólag csak

Hunyadi-utca I. szám alatt,

hol minden időben friss és jó ételek és italok állnak a nagyközönség rendelkezésére. — Ugyanott méltányos áron minden időre aonnement hához és házon kívülre elfogadtatnak. **Zóna reggeli 20 fillér.**

Szíves pártfogásért esedezik **Immerdauer Lipót,** vendéglő tulajdonos.

Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdája.

Nyomtatott Kurzweil Janos és Társa budapesti festékgyáranak festékével.